

Miljøministeriet

Danmarks
Miljøundersøgelser

Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1990/91 i Danmark

Faglig rapport fra DMU, nr. 31
1991

Miljøministeriet

Danmarks
Miljøundersøgelser

Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1990/91 i Danmark

Wing Survey
from the Hunting Season
1990/91 in Denmark

Faglig rapport fra DMU, nr. 31

Ib Clausager

Afd. for Flora- og Faunaøkologi

Miljøministeriet
Danmarks Miljøundersøgelser
Juli 1991

Datablad

Titel:	Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1990/91 i Danmark Wing Survey from the Hunting Season 1990/91 in Denmark
Forfatter: Afdelingsnavn: Serietitel og nummer:	Ib Clausager Afd. for Flora- og Faunaøkologi Faglig rapport fra DMU, nr. 31
Udgiver:	Miljøministeriet Danmarks Miljøundersøgelser
Udgivelsestidspunkt:	August 1991
Redaktion: ETB og layout: Tegninger: Teknisk assistance:	Jan Bertelsen Kirsten Jensen Brian Zobbe Kim Sloth Lave, Claus Degn
Bedes citeret:	Clausager, I. (1991): Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1990/91 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1990/91 in Denmark. Danmarks Miljøundersøgelser. 58 sider. - Faglig rapport fra DMU, nr. 31.
Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.	
Frie emneord:	Vandfugle; jagtudbytte; vingeindsamling; ynglesucces; fordeling, geografisk, tidsmæssigt, køn, alder.
Redaktionen afsluttet:	25. juli 1991.
ISBN:	87-7772-036-9
ISSN:	0905-815X
Papirkvalitet:	95 gram hvidt miljøpapir
Tryk:	sort, offset
Oplag:	2.500
Sideantal:	58
Pris (incl. 22% moms, excl. forsendelse):	20,- kr.
Købes hos:	Danmarks Miljøundersøgelser Afdeling for Flora- og Faunaøkologi Grenåvej 12, Kalø Tlf. 89 20 14 00

Indhold

	Dansk resumé	5
	English summary	7
1	Indledning	9
2	Materiale og metoder	11
3	Resultater	13
3.1	Ænder	13
3.1.1	Gråand	13
3.1.2	Spidsand	16
3.1.3	Pibeand	18
3.1.4	Skeand	20
3.1.5	Krikand	21
3.1.6	Atlingand	23
3.1.7	Ederfugl	23
3.1.8	Sortand	26
3.1.9	Fløjlsand	29
3.1.10	Havlit	29
3.1.11	Hvinand	30
3.1.12	Taffeland	33
3.1.13	Bjergand	35
3.1.14	Troldand	35
3.1.15	Stor skallesluger	37
3.1.16	Toppet skallesluger	38
3.2	Blishøne	40
3.3	Gæs	41
3.3.1	Grågås	41
3.3.2	Sædgås	43
3.3.3	Kortnæbbet gås	43
3.3.4	Blisgås	43
3.3.5	Canadagås	43
3.4	Vadefugle	44
3.4.1	Dobbeltbekkasin	44
3.4.2	Enkeltbekkasin	45
3.4.3	Stor regnspove	47
3.4.4	Lille regnspove	48
3.4.5	Skovsneppe	48

3.5	Måger	50
3.5.1	Sølvmåge	50
3.5.2	Hættemåge	52
3.5.3	Stormmåge	54
3.5.4	Svartbag	55
3.5.5	Sildemåge	55
4	Referencer	57
	Danmarks Miljøundersøgelser	58

Dansk resumé

Fra jagtsæsonen 1990/91 indkom der i alt 14.001 vinger (Tabel 1), hvilket var en nedgang på ca. 2.400 i forhold til jagtsæsonen 1989/90.

Ænderne var repræsenteret med 10.825 vinger fordelt med 6.849 fra svømmeænder og 3.976 fra dykænder. Der blev indsendt 156 vinger fra blishøns, 465 fra gæs, 1.591 fra vadefugle og 964 fra måger. Den største tilbagegang registreredes for ederfugl, der gik tilbage med 1.836 vinger. Der indkom 639 færre vinger fra gråand og 500 flere fra pibeand. For de øvrige arter var der tale om mindre afvigelser i forhold til den forudgående sæson.

De enkelte arters geografiske og tidsmæssige fordeling samt jagtudbyttets køns- og aldersmæssige sammensætning gennem jagtsæsonen er beskrevet ved hjælp af kort og figurer.

Blandt svømmeænderne var resultatet af ynglesæsonen i 1990 omkring middel for gråand, pibeand og krikand, mens det for spidsand lå væsentligt over middel. Atlinganden var repræsenteret med for få vinger til at yngleresultatet kunne belyses.

Blandt dykænderne var ynglesæsonen i 1990 for hvinand, troldand og havlit omkring middel, mens den var lidt over middel for taffeland og bjergand. Ederfugl havde derimod en dårlig ynglesæson, som lå på niveau med de dårligste af de 8 år, der hidtil er indsamlet vinger fra. For toppet skallesluger blev yngleresultatet i 1990 det hidtil dårligste. Sortand havde også en dårlig ynglesæson i 1990. Fløjlsand og stor skallesluger var repræsenteret med for få vinger til, at yngleresultatet kunne belyses.

Blandt gæssene havde grågåsen en ynglesæson, der lå under middel. Der indkom så få vinger af de øvrige gåsearter, at deres yngleresultater ikke kunne vurderes.

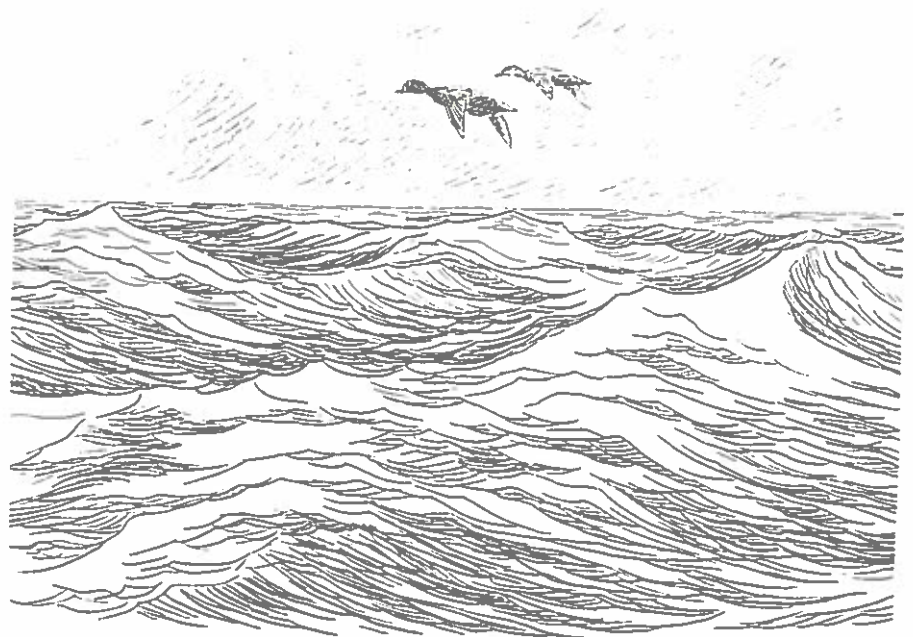
Blandt vadefuglene havde dobbeltbekkasinen en overordentlig god ynglesæson, mens skovsnepens lå lidt over middel. Stor regnspoves yngleresultat lå i 1990 tilsyneladende på nogenlunde samme niveau som i de foregående år. Enkeltbekkasinens ynglesæson kunne ikke belyses, idet det endnu ikke har været muligt at finde sikre kendetegn til aldersbestemmelse på grundlag af vingens udseende. Lille regnspoves ynglesæson kan heller ikke vurderes, idet der kun indkom 5 vinger af denne art.

Mågernes yngleresultat i 1990 synes at have ligget på tidligere års niveau.

Blishønens yngleresultat i 1990 lå som i 1989 under middel.

Sammenfattende kan det konkluderes, at for de nordligst ynglende andearter var ynglesæsonen i 1990 omkring eller lidt over

middel. Spidsand og bjergand afveg og havde henholdsvis en særdeles god og en ganske god ynglesæson. Blandt de mere sydligt ynglende ænder var yngleresultatet generelt dårligere. For ederfugl, sortand og toppet skallesluger var yngleresultatet i 1990 på samme niveau som i de dårligste af de hidtil registrerede 8 sæsoner.

English summary

The Danish wing survey for the hunting season 1990/91, carried out by the Division of Wildlife Ecology, Kalø, resulted in a total of 14,001 wings (Table 1). This was a decrease of about 2,400 wings compared to the hunting season 1989/90.

Ducks were represented by 10,825 wings, with 6,849 from dabbling ducks and 3,976 from diving ducks and mergansers. From Coot were collected 156 wings, from geese 465, from waders 1,591, and from gulls 964. The largest decrease was registered for Eider, which dropped by 1,836 wings. From Mallard were received 639 wings less, and from Wigeon 500 more than the previous season. For the other species, no significant deviations from the previous season were found.

The geographic and temporal distribution of each species, as well as the composition of the bags throughout the hunting season, are described by means of maps and figures. For each species, information is given in the left margin on the number of wings received, divided into sex and age. For some species, also the age ratio is given (see p 11 for code).

For dabbling ducks the result of the breeding season 1990 was about average for Mallard, Wigeon and Teal, and for Pintail considerably above average. The Shoveler, meanwhile, had a breeding season below average. Garganey was represented by too few wings to allow an estimate of its breeding result.

Among diving ducks and mergansers, the breeding season 1990 was about average for Goldeneye, Tufted Duck and Long-tailed Duck, and for Pochard and Scaup slightly above average. The Eider, meanwhile, had a bad breeding season, on a level with the poorest of the 8 years wings have so far been collected from. For Red-breasted Merganser the breeding result of 1990 was the poorest so far. Also for Common Scoter, 1990 was a bad breeding season. Velvet Scoter and Goosander were represented by too few wings to allow an estimate of their breeding results.

For geese, the breeding season of Greylag Goose was below average. Too few wings were collected from the other goose species to make an estimate of their breeding results.

Among waders, the Common Snipe had an extremely good breeding season, while that of the Woodcock was slightly above average. For Curlew, the breeding result of 1990 seemed to be on a level with the previous years. The breeding season of Jack Snipe could not be estimated, as it has not yet been possible to find reliable characteristics for age determination on the basis of the wing's appearance. The breeding season of Whimbrel cannot be elucidated, as only 5 wings of this species were collected.

The breeding result of gulls in 1990 seems to be level with that of previous years.

The breeding result of Coot in 1990 was below average, as was also the case in 1989.

To sum up, it may be concluded that for the duck species breeding the furthest to the north, the breeding season 1990 was about average, or slightly above. Pintail and Scaup diverged and had an extremely good and a fairly good breeding season, respectively.

For Eider, Common Scoter and Red-breasted Merganser, the breeding result in 1990 was level with the poorest of the 8 seasons hitherto registered.

1 Indledning

Den officielle vildtudbyttestatistik giver oplysning om størrelsen af det årlige jagtudbytte af de forskellige vildtarter, fordelt på amter. Af praktiske årsager er flere af de jagtbare fuglearter slået sammen i grupper i statistikken. Det betyder, at den kun giver oplysning om udbyttets størrelse for disse grupper, men ikke for de enkelte arter.

Med henblik på at tilvejebringe et bedre kendskab til en række af fuglearternes jagtlige betydning begyndte Afdeling for Flora- og Faunaøkologi, Kalø, i 1979 at indsamle vinger fra nedlagte vade-fugle. Resultaterne var så lovende, at indsamlingen i 1982 blev udvidet til også at omfatte vinger fra ænder. I 1984 blev gæs inkluderet og i 1985 tillige måger og blishøns.

Vingeindsamlingen omfatter i 1991 32 jagtbare arter, hvoraf de 31 udgør alle dem, der er knyttet til vådområder og havet; den sidste art er skovsneppen.

Blandt de 32 arter har gråand, ederfugl, blishøne og skovsneppe selvstændige rubrikker i vildtudbyttestatistikken, mens de resterende 28 arter er samlet i grupperne:

Andre svømmeænder:	spidsand, pibeand, skeand, krikand, atlingand.
Andre dykænder:	sortand, fløjlsand, havlit, hvinand, tafeland, bjergand, troldand, stor skallesluger, toppet skallesluger.
Gæs:	grågås, sædgås, kortnæbbet gås, blisgås, canadagås.
Bekkasiner:	dobbeltbekkasin, enkeltbekkasin.
Regnspover:	stor regnspove, lille regnspove.
Måger:	sølvmåge, hættemåge, stormmåge, svartbag, sildemåge.

Resultaterne fra vingeindsamlingen supplerer de oplysninger om jagtudbyttet, som tilvejebringes via vildtudbyttestatistikken. De enkelte arters andele af de indsendte vinger giver således oplysninger om arternes jagtlige betydning. Da vingerne er forsynet med nedlæggelsesdato og -lokalitet, fås tillige oplysning om, hvornår og hvor i landet fuglene nedlægges. Ud fra køns- og alderskendetegn på vingerne opnås endvidere informationer om sammensætningen af den enkelte arts jagtudbytte samt om ynglesæsonens resultat for den pågældende art.

Gennem omtale i jagtblade, i "Vildtinformation" og i årlige rapporter, der bringer resultatet af indsamlingen, bliver jægerne gjort bekendt med undersøgelsen og opfordret til at indsende vinger. For at gøre det lettere at medvirke ved indsamlingen er der fremstillet specialkuverter, som kan rekvireres gratis. Der rettes en varm tak til alle jægere, som har bidraget med vinger. Uden deres samarbejde og interesse for undersøgelsen havde projektet ikke kunnet gennemføres.

2 Materiale og metoder

Fra jagtsæsonen 1990/91 indkom der i alt 14.001 vinger (Tabel 1). Det var en tilbagegang på ca. 2.400 i forhold til året før. Godt 700 jægere medvirkede ved undersøgelsen.

I rapporten er alle de arter, hvoraf der indsamles vinger, nærmere omtalt. I venstre margen er der ud for de enkelte arter angivet en række nøgletal efter følgende retningslinier:

- N: Antal indsendte vinger
       Number of wings received
- A: Gamle hanner   - *Adult males*
B: Gamle hunner - *Adult females*
C: Unge hanner   - *Juvenile males*
D: Unge hunner   - *Juvenile females*
E: Gamle fugle   - *Adult birds*
F: Ungfugle   - *Juvenile birds*
G: Ubestemte   - *Undetermined*
- R: Antal ungfugle pr. gammel hun
       Number of juveniles per adult female
- S: Antal ungfugle pr. gammel fugl
       Number of juveniles per adult bird

Yngleresultatet er vurderet på grundlag af aldersfordelingen blandt vingerne og sammenlignet med tidligere års resultater (sml. Clausager 1987, 1988, 1989 & 1990). Den geografiske og tidsmæssige fordeling samt den køns- og aldersmæssige sammensætning af vingematerialet gennem jagtsæsonen er beskrevet bl.a. ved hjælp af kort og figurer.

Mens det for ænderne er muligt at bestemme både køn og alder på grundlag af vingernes udseende, er det for de øvrige arter (blishøne, gæs, vadefugle og måger) kun muligt at bestemme alderen. Som følge heraf vurderes årets yngleresultat for ænderne på basis af antal ungfugle pr. gammel hun, og for de øvrige på grundlag af antal ungfugle pr. gammel fugl.

De anførte værdier for antal ungfugle pr. gammel hun/fugl kan ikke tages som et direkte udtryk for yngleresultatet, men skal opfattes som et indekstal. Det skyldes, at ungfugle er lettere at nedlægge end gamle fugle, og derfor vil jagtudbyttet indeholde en forholdsvis større andel af ungfugle, end der rent faktisk har været i bestanden. Sammenligning af de enkelte års indekstal giver oplysning om, hvordan ynglesæsonen har været i forhold til tidligere år.

Table 1. Antal indsendte vinger fra jagtsæsonen 1990/91. Number of wings from the hunting season 1990/91.

Art - Species	N	Art - Species	N
<u>Svømmeænder - Dabbling Ducks</u>			
Gråand (<i>Anas platyrhynchos</i>)	2.275	Grågås (<i>Anser anser</i>)	410
Spidsand (<i>Anas acuta</i>)	269	Sædgås (<i>Anser fabalis</i>)	13
Pibeand (<i>Anas penelope</i>)	1.392	Kortnæbbet gås (<i>Anser brachyrhynchos</i>)	33
Skeand (<i>Anas clypeata</i>)	135	Blisgås (<i>Anser albifrons</i>)	5
Krikand (<i>Anas crecca</i>)	2.767	Canadagås (<i>Branta canadensis</i>)	4
Atingand (<i>Anas querquedula</i>)	11	Gees i alt Total number of Geese	465
<u>Svømmeænder i alt</u>			
Total number of Dabbling Ducks	6.849	<u>Vadefugle - Waders</u>	
<u>Dykænder - Diving Ducks</u>			
Ederfugl (<i>Somateria mollissima</i>)	2.350	Dobbeltbekkasin (<i>Gallinago gallinago</i>)	805
Sortand (<i>Melanitta nigra</i>)	220	Enkeltebekkasin (<i>Lymnocyrtus minimus</i>)	71
Fløjlsand (<i>Melanitta fusca</i>)	66	Stor regnspove (<i>Numenius arquata</i>)	173
Havitt (<i>Clangula hyemalis</i>)	104	Lille regnspove (<i>Numenius phaeopus</i>)	5
Hvinand (<i>Bucephala clangula</i>)	613	Skovsneppe (<i>Scolopax rusticola</i>)	537
Taffeland (<i>Aythya ferrina</i>)	80	Vadefugle i alt Total number of Waders	1.591
Bjergand (<i>Aythya marila</i>)	69	<u>Måger - Gulls</u>	
Troldand (<i>Aythya fuligula</i>)	315	Sølvmåge (<i>Larus argentatus</i>)	311
Stor skallesluger (<i>Mergus merganser</i>)	54	Hætemåge (<i>Larus ridibundus</i>)	320
Toppet skallesluger (<i>Mergus serrator</i>)	105	Stormmåge (<i>Larus canus</i>)	268
Dykænder & skalleslugere i alt	3.976	Svartbag (<i>Larus marinus</i>)	60
Total number of Diving Ducks & Mergansers		Sildemåge (<i>Larus fuscus</i>)	5
<u>Måger i alt Total number of Gulls</u>			
Blishøne (<i>Fulica atra</i>)	156	Alle arter i alt Total number of all species	14.001

3 Resultater

3.1 Ænder - Ducks

Der indkom i alt 10.825 andevinger, hvilket var 2.116 færre end i foregående jagtsæson. Tilbagegangen skete især for ederfuglen, hvoraf der indsendtes 1.836 færre vinger. Blandt de øvrige arter registreredes der både frem- og tilbagegange i antal indsendte vinger, men bortset fra ederfugl, gråand ($\div 639$ vinger), pibeand (+500 vinger) og krikand ($\div 177$ vinger) var afvigelserne fra året før kun af mindre omfang (± 100 vinger).

Da både efteråret 1990 og vinteren 1990/91 var usædvanligt milde, medførte det, at flere af de arter, der passerer Danmark på træk til vinterkvartererne længere mod syd og sydvest, blev i landet længere end sædvanligt. Ved Afdeling for Flora- og Fauna-økologis flytællinger i januar-februar registreredes flokke af bl.a. pibeænder og spidsænder samt mindre antal af skeænder i de danske farvande.

Den milde vinter uden isforekomster bevirkede, at arter som havlit og stor skallesluger kun optrådte i begrænsede antal i de danske farvande.

Ynglesæsonen var i 1990 bedre end i 1989 for alle svømmeænderne undtagen skeand. Men det var kun spidsanden, der havde en virkelig god ynglesæson. For gråand, pibeand og krikand var ynglesæsonen omkring middel, og for skeand lå den noget under.

Blandt dykænderne havde de fleste arter en ynglesæson, der lå omkring middel. Dog var ederfuglens yngleresultat meget dårligt, og lå helt nede på niveau med de dårligste i den 8-årige periode, hvor der er indsamlet vinger.

Også sortand og toppet skallesluger havde en ynglesæson under middel. Omvendt var den for taffeland og bjergand over middel.

3.1.1 Gråand (*Anas platyrhynchos*)

Mallard

N : 2.275

A : 468

B : 214

C : 798

D : 792

F : 2

G : 1

R : 7,4

Antallet af indsendte gråandevinger gik tilbage med 639 i forhold til jagtsæsonen i 1989.

Jagtudbyttet af gråænder består dels af vilde fugle, dels af opdrættede. Da det ikke er muligt ud fra vingerne at se forskel, medfører det, at nogle af de indsendte vinger stammer fra udsatte ænder. Umiddelbart kunne det tænkes, at vinger fra sådanne ville foranledige misvisende resultater. Der er dog ikke noget, der tyder herpå, idet store antal vinger fra samme lokalitet og samme dag ikke forekommer i materialet. Det må derfor antages, at andelen af udsatte fugle, der indgår i vingematerialet, er af nogenlunde samme størrelse fra det ene år til det andet. Som følge

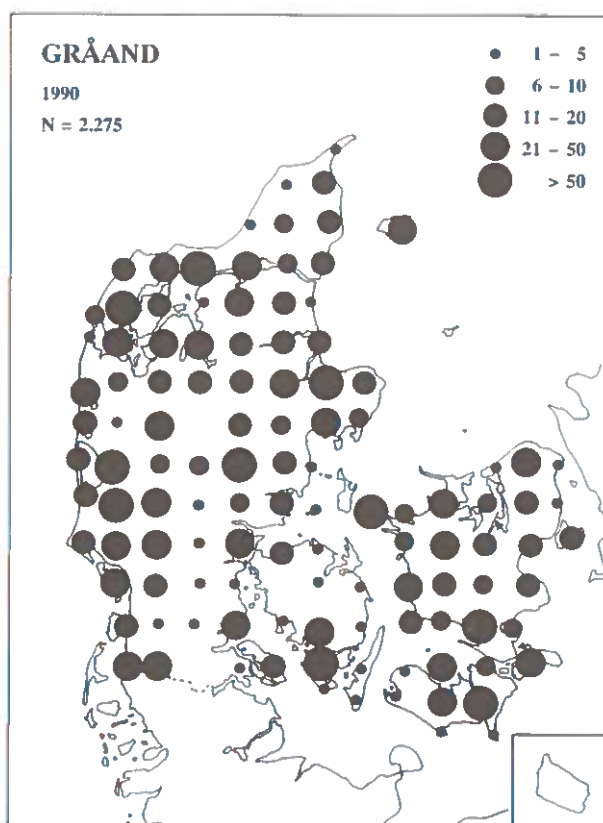
heraf vil forskelle i bl.a. antal ungfugle pr. gammel hun derfor afspejle de faktiske forskelle i ynglesuccesen i de enkelte år i den vildtlevende bestand, blot ligger niveauet lidt for højt.

Til trods for at antallet af gråandevinger gik tilbage, var antallet af ungfugle pr. gammel hun (7,4) højere end året før (5,9). Ynglesæsonen i 1990 har, ud fra aldersfordelingen af de tidligere års indsamlinger at dømme, ligget på middel niveau.

Den geografiske fordeling viser, at vingerne kom fra hele landet undtagen fra Bornholm og Samsø. Store dele af Fyn var dårligt repræsenteret (Fig. 1). Mange vinger stammede fra indlandslokaliteter, hvilket måske kan tilskrives en større andel af udsatte fugle disse steder, men måske også, at gråanden mere end de andre svømmeænder raster inde i landet under efterårstrækket.

Den tidsmæssige fordeling viser, at gråænderne blev nedlagt i et faldende antal gennem september og oktober, hvorefter udbyttet i november og december stabiliseredes (Fig. 2).

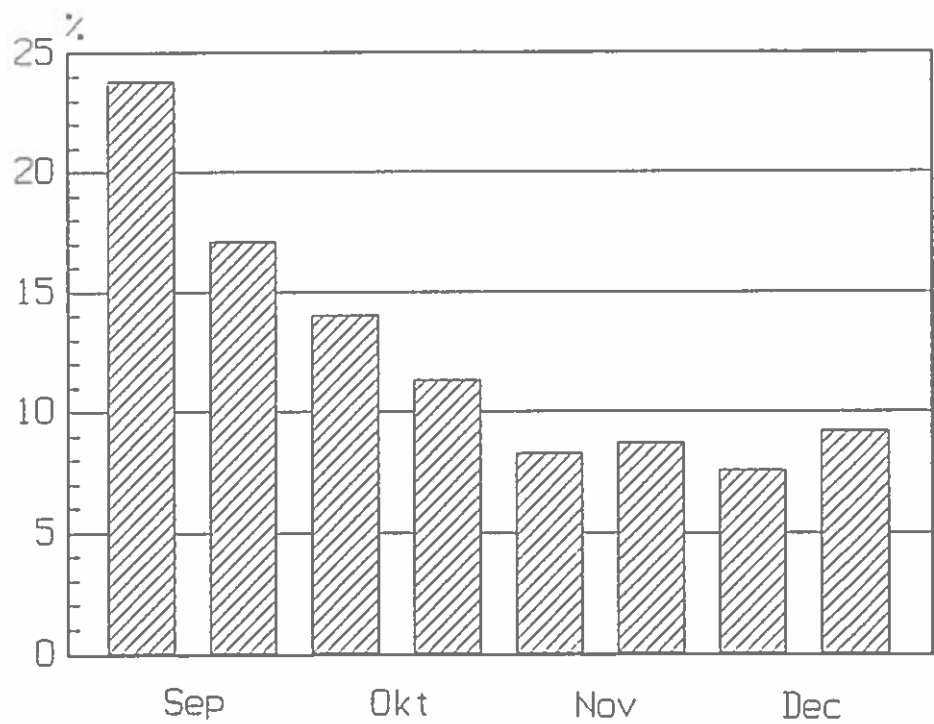
Jagtudbyttets køns- og aldersmæssige sammensætning viser en jævn stigning i andelen af såvel gamle hanner som gamle hunner indtil midten af november, hvorefter den falder lidt. Gennem hele jagtsæsonen udgør ungfuglene 60% - 80% af udbyttet (Fig. 3).

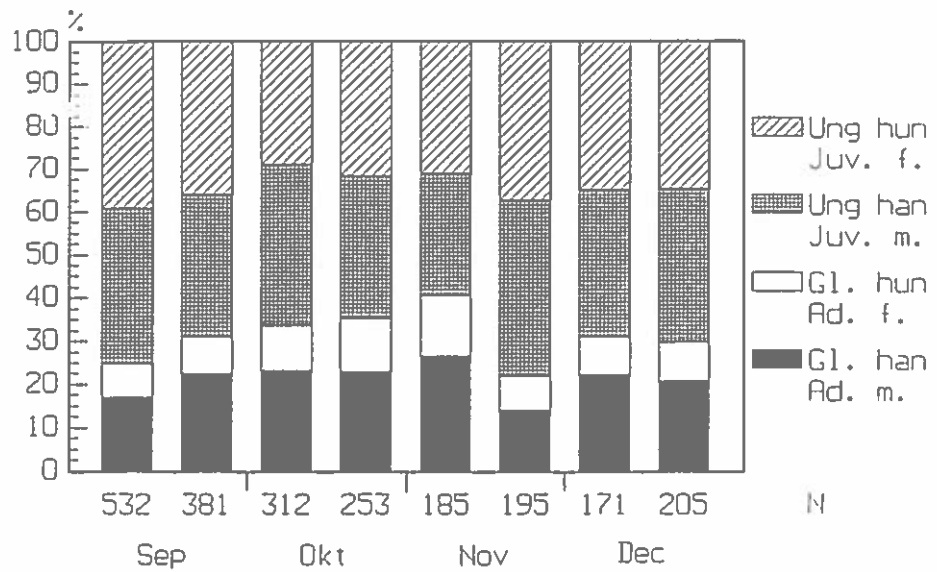
Fig. 1.
Geografisk fordeling af 2.275 vinger fra gråænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The geographical distribution of 2,275 wings from Mallards bagged during the hunting season 1990.

Fig. 2.
 Tidsmæssig fordeling af vinger fra gråænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
The temporal distribution of wings from Mallards bagged during the hunting season 1990.

Fig. 3.
 Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af gråand gennem jagtsæsonen 1990.
The composition of the Mallard bag during the hunting season 1990.

3.1.2 Spidsand (*Anas acuta*) Pintail

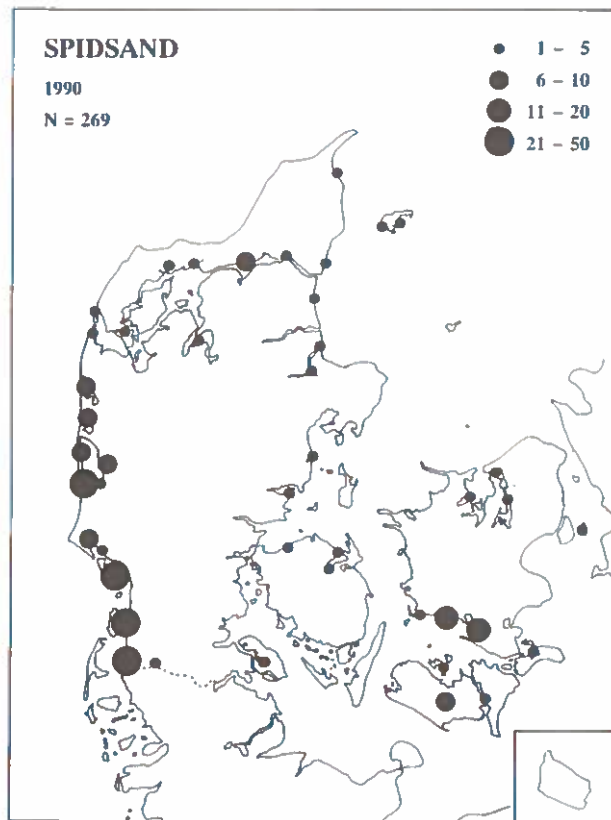
N : 269
A : 29
B : 17
C : 123
D : 99
G : 1
R : 13,1

Antallet af indsendte spidsandevinger steg med 56 i forhold til året før. Aldersfordelingen i 1990 (13,1 ungfugle pr. gammel hun) var næsten 4 gange større end i 1989, hvor den var 3,5. Det tyder på en virkelig god ynglesæson på højde med den i 1988, hvor der var 14,7 ungfugle pr. gammel hun.

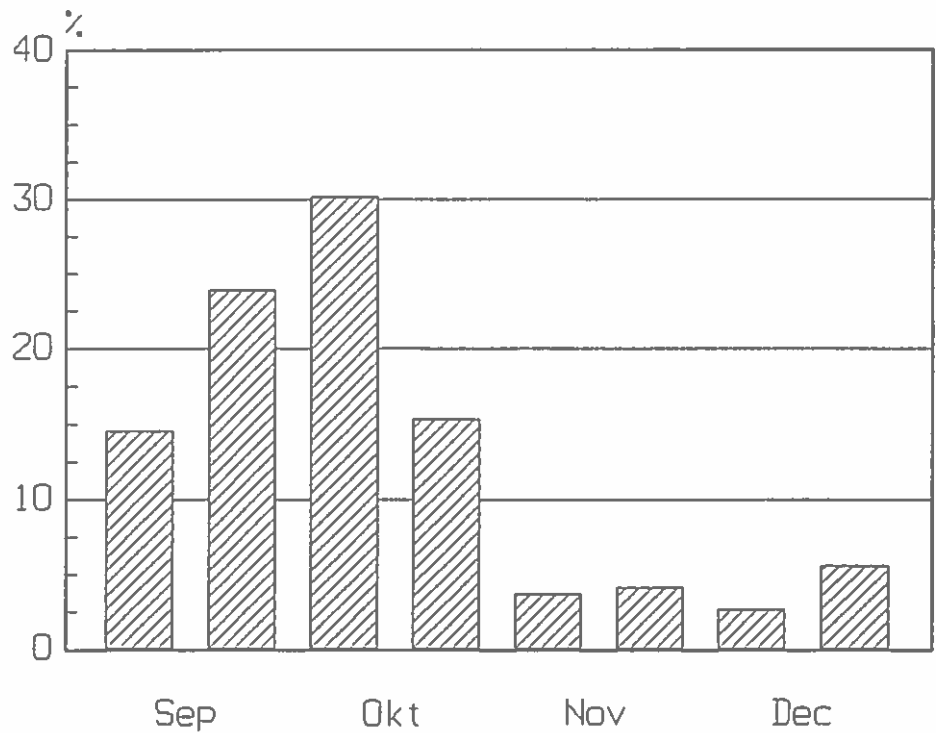
Spidsænderne blev især nedlagt i Vadehavsområdet, de vestjyske fjorde, Limfjorden og det sydvestlige Sjælland (Fig. 4).

Den tidsmæssige fordeling viser, at de fleste spidsænder blev nedlagt i den sidste halvdel af september og første halvdel af oktober (Fig. 5).

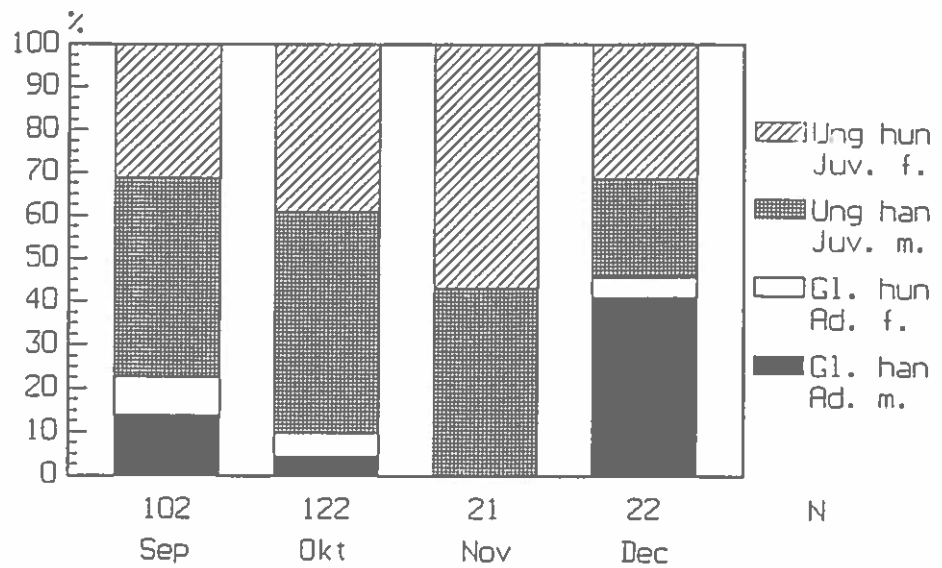
Køns- og alderssammensætningen af jagtudbyttet viste en meget stor dominans af ungfugle undtagen i december måned (Fig. 6).

Fig. 4.
Geografisk fordeling af 269 vinger fra spidsænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
The geographical distribution of 269 wings from Pintails bagged during the hunting season 1990.

Fig. 5.
 Tidsmæssig fordeling af vinger fra spidsænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
 The temporal distribution of wings from Pintails bagged during the hunting season 1990.

Fig. 6.
 Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af spidsand gennem jagtsæsonen 1990.
 The composition of the Pintail bag during the hunting season 1990.

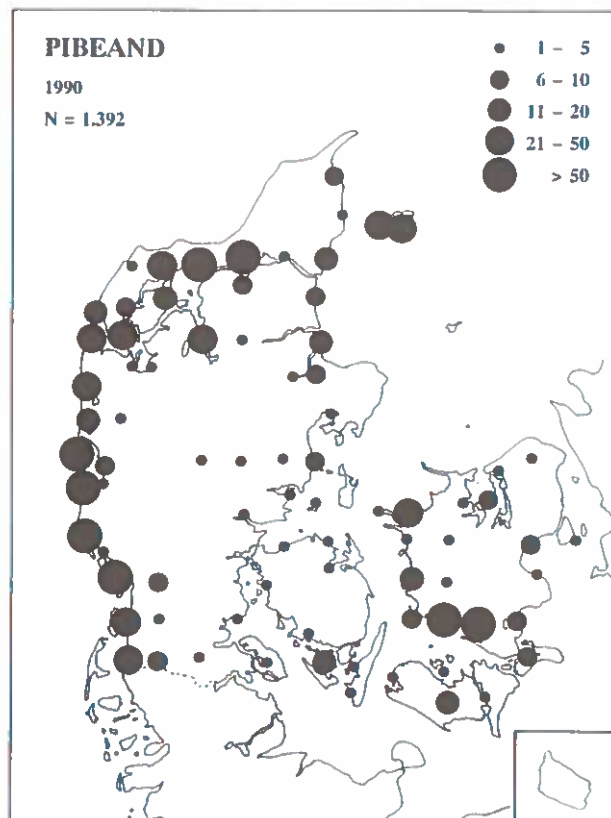
3.1.3 Pibeand (*Anas penelope*) Wigeon

N : 1.392
A : 169
B : 145
C : 550
D : 527
G : 1

R : 7,4

Antallet af indsendte pibeandevinger fra jagtsæsonen i 1990 var 500 større end i 1989, og det var især ungfugle, der var årsag til denne fremgang. Det gav sig udslag i flere ungfugle pr. gammel hun i 1990, nemlig 7,4 mod kun 4,1 året før. Gennemsnittet på 7,4 ungfugle er lidt større end gennemsnittet af de foregående 8 års resultater, og tyder således på en ynglesæson omkring eller lidt over middel.

Den geografiske fordeling viser, at pibeænderne for hovedpartens vedkommende blev nedlagt i Vadehavsområdet, de vestjyske fjorde, Limfjorden, Læsø samt Vest- og Sydsjælland (Fig. 7).

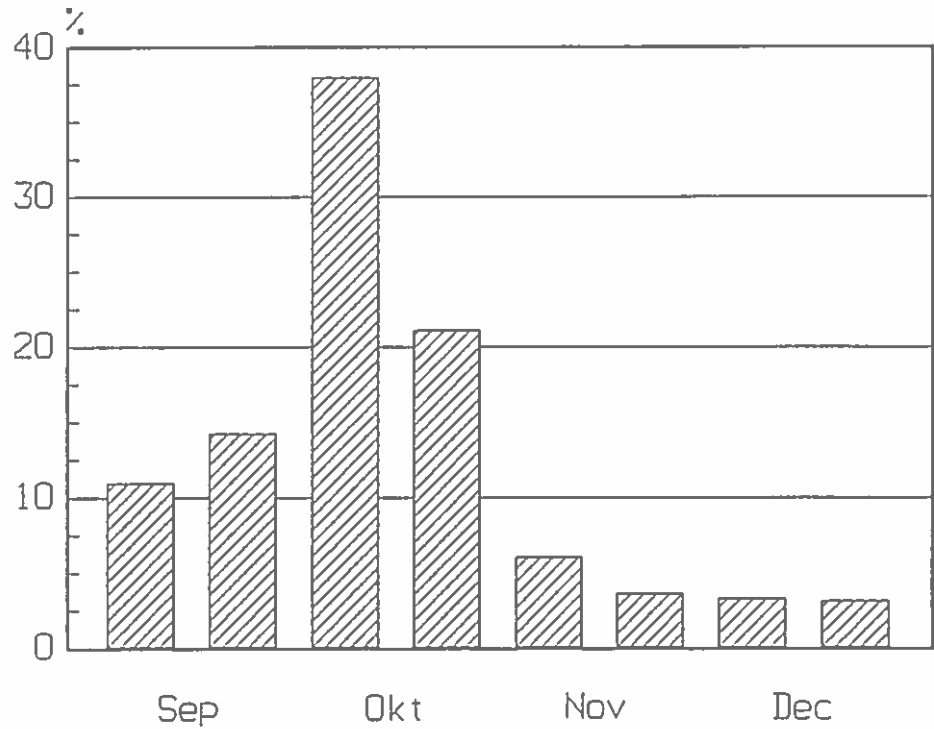
Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at der i første halvdel af september ikke blev nedlagt særligt mange pibeænder, hvilket kan tages som udtryk for, at de store flokke endnu ikke var nået til Danmark på deres efterårstræk (Fig. 8). I første halvdel af oktober kulminerede trækket, og næsten 40% af vingerne stammede fra denne periode. I november og december blev der kun skudt ret få pibeænder, selv om der i både Limfjorden, de vestjyske fjorde og Vadehavet blev registreret ganske store flokke af pibeænder helt frem til nytår.

Fig. 7.

Geografisk fordeling af 1.392 vinger fra pibeænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The geographical distribution of 1,392 wings from Wigeons bagged during the hunting season 1990.

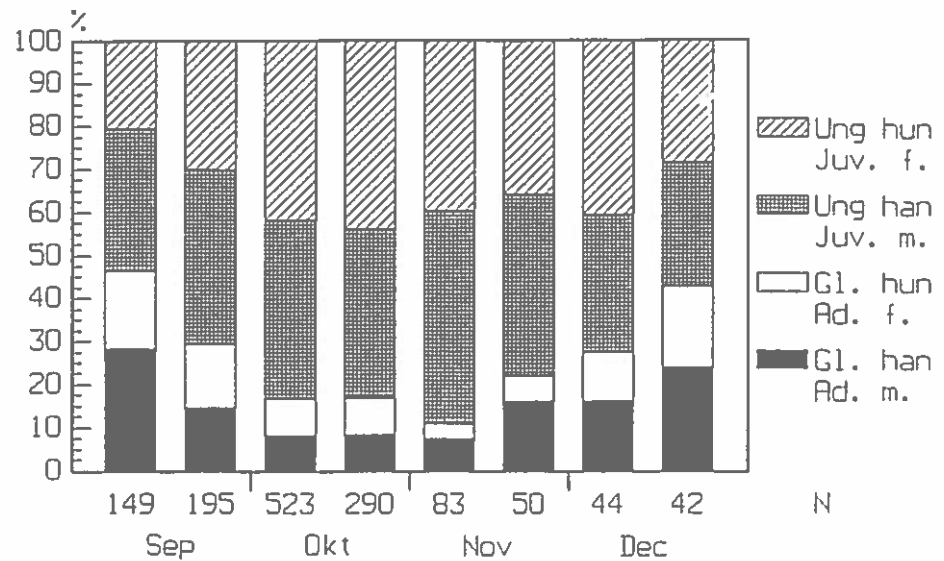

Fig. 8.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra pibeænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The temporal distribution of wings from Wigeons bagged during the hunting season 1990.

De gamle hanner og gamle hunner udgjorde næsten halvdelen af jagtudbyttet i første halvdel af september og sidste halvdel af december, mens de i oktober tilsammen kun androg 16% af udbyttet (Fig. 9). For hele jagtsæsonen udgjorde de gamle hanner 12% af jagtudbyttet og de gamle hunner godt 10%.

Fig. 9.

Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af pibeand gennem jagtsæsonen 1990.

The composition of the Wigeon bag during the hunting season 1990.

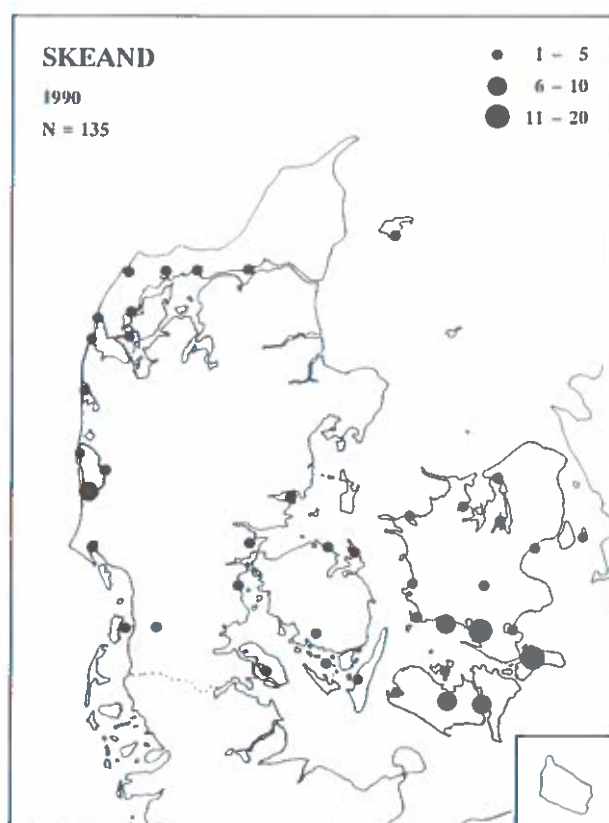
3.1.4 Skeand (*Anas clypeata*) Shoveler

N : 135
A : 15
B : 14
C : 52
D : 51
G : 3
R : 7,4

For skeanden, der er en af de mere fåtallige jagtbare andearter, gik antallet af indsendte vinger frem med 43 (50%) i forhold til året før. Men fremgangen var ikke udtryk for en bedre ynglesæson. Tværtimod lå den under middel, og antallet af ungfugle pr. gammel hun var i 1990 kun 7,4 (mod 13,0 i 1989).

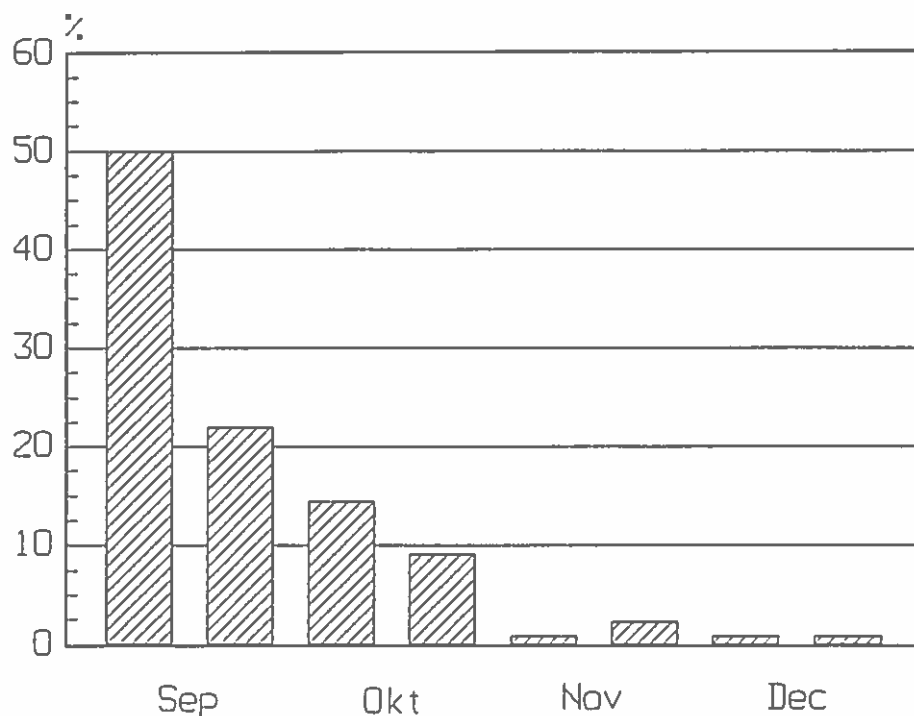
De fleste vinger blev indsendt fra Sydsjælland, Møn og Lolland-Falster, hvilket er i overensstemmelse med skeandens udbredelse i Danmark (Fig. 10).

Skeanden trækker tidligt af sted fra Danmark til vinterkvartererne i det sydvestlige Europa og Nordafrika. Den tidsmæssige fordeling viser, at halvdelen af vingerne var fra første halvdel af september (Fig. 11). Det meget milde efterår gjorde, at der blev nedlagt skeænder i både november og december, hvilket var usædvanligt.

Fig. 10.
Geografisk fordeling af 135 vinger fra skeænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The geographical distribution of 135 wings from Shovelers bagged during the hunting season 1990.

Fig. 11.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra skeænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The temporal distribution of wings from Shovelers bagged during the hunting season 1990.

3.1.5 Krikand (*Anas crecca*) Teal

N : 2.767

A : 318

B : 257

C : 1.145

D : 1.013

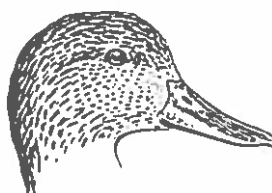
F : 2

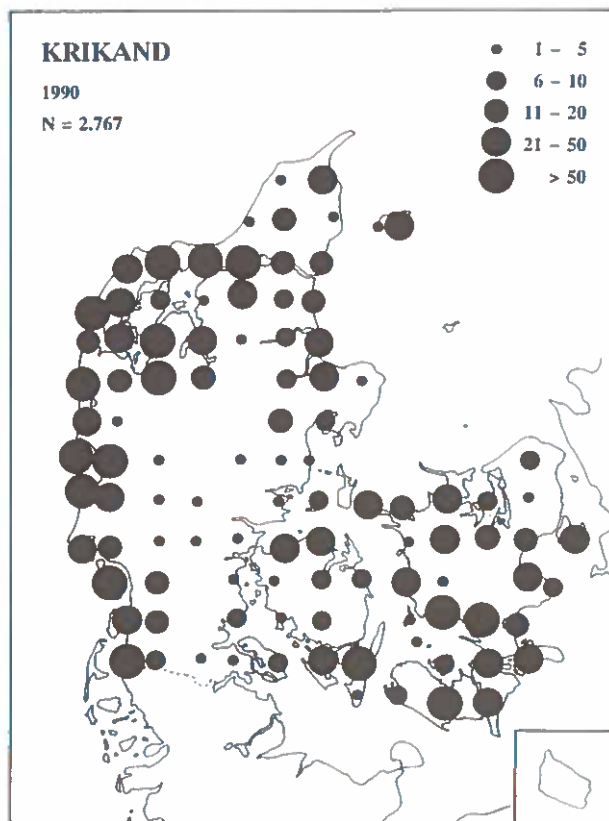
G : 32

R : 8,4

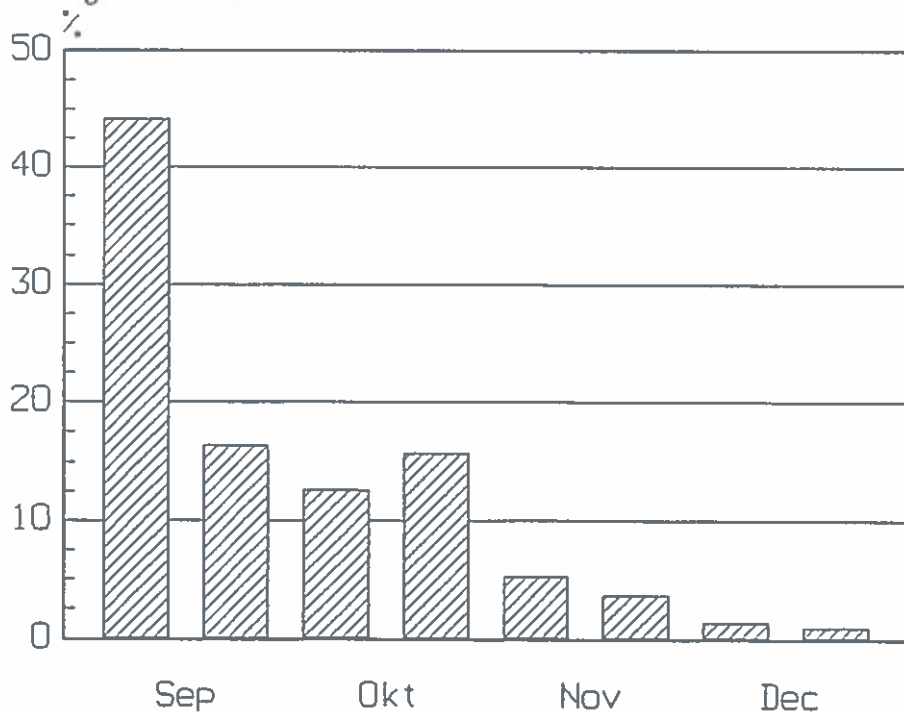
En nedgang på 177 vinger i forhold til den foregående sæson var ikke udtryk for en dårligere ynglesæson i 1990. Antallet af ungfugle pr. gammel hun steg således fra 6,6 i 1989 til 8,4 i 1990, hvilket svarer til gennemsnittet for de 8 år, hvor der er indsamlet vinger.

De fleste vinger kom fra Limfjordsegnene, de vestjyske fjorde, Vadehavsområdet, Sydsjælland, Lolland og Langeland. Som i 1989 indkom også i 1990 kun få vinger fra det østlige Jylland fra Djursland og sydpå. Fra Fyn og Nordsjælland indsendtes der forholdsvis få krikandevinger, og fra Bornholm var der slet ingen (Fig. 12).

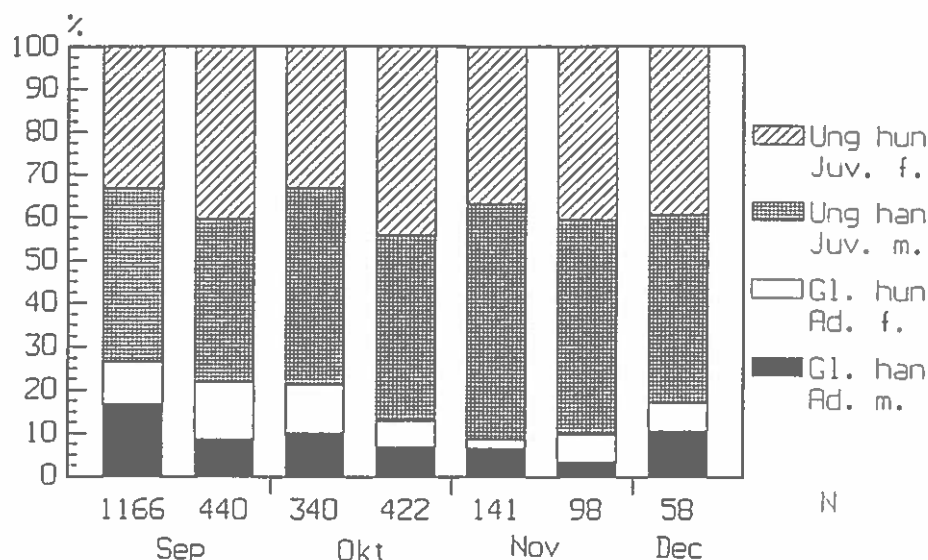

Fig. 12.
Geografisk fordeling af 2.767 vinger fra krikænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
The geographical distribution of 2,767 wings from Teals bagged during the hunting season 1990.

Fig. 13.
Tidsmæssig fordeling af vinger fra krikænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
The temporal distribution of wings from Teals bagged during the hunting season 1990.

Fig. 14.

Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af krikand gennem jagtsæsonen 1990.

The composition of the Teal bag during the hunting season 1990.

Den tidsmæssige fordeling viser, at krikandetrækket var i fuld gang ved jagtens begyndelse 1. september. Næsten 44% af vingerne var fra første halvdel af september, hvorefter udbyttet lå nogenlunde konstant til udgangen af oktober. I november og december blev der kun nedlagt forholdsvis få krikænder (Fig. 13).

Ungfuglene dominerede fuldstændigt i udbyttet gennem hele jagtsæsonen (Fig. 14). Flest gamle hanner og hunner forekom i jagtsæsonens første halvanden måned, og færrest i november. Køns- og alderssammensætningen i 1990 lignede meget den fra 1989.

3.1.6 Atlingand (*Anas querquedula*) Garganey

N : 11
C : 4
D : 5
G : 2

Atlinganden er på grund af dens fåtallighed og tidlige borttræk om efteråret uden jagtlig betydning i Danmark. Dette kom klart til udtryk i antallet af indsendte vinger, som blot var 11 mod 15 året før.

3.1.7 Ederfugl (*Somateria mollissima*) Eider

N : 2.350
A : 961
B : 580
C : 498
D : 311
R : 1,4

Ederfuglen var den art, hvor der registreredes den største nedgang i antal indsendte vinger (44%) i forhold til den foregående jagtsæson. Tilbagegangen skal bl.a. ses i lyset af, at der i jagtsæsonen 1989/90 blev gjort en ekstra indsats for at få indsamlet fugle fra bestemte områder til analyser af ederfuglens fødevalg; ad denne vej kom der næsten 1.000 vinger. Men nedgangen var også forårsaget af et så dårligt yngleresultat, at det var på niveau med

de dårligste i de 8 år, der hidtil har været indsamlet vinger (Fig. 15).

Den geografiske fordeling viser, at ederfuglene blev nedlagt i de indre danske farvande og i Vadehavet. De fleste vinger kom fra det Sydfynske Øhav, den vestlige del af Østersøen, det sydlige Kattegat og Køge Bugt. Fra Bornholm indkom der kun få vinger (Fig. 16).

Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at de fleste ederfugle blev nedlagt i oktober, januar og især sidste halvdel af februar. Færrest vinger kom der fra november og december (Fig. 17). Ikke blot vejrforholdene og daglængden indvirker på den tidsmæssige fordeling, også jagtmetoder og jagttraditioner spiller en rolle for, hvornår der drives ederfuglejagt.

Jagtudbyttets køns- og aldersmæssige fordeling viser, at de gamle hanner i oktober udgjorde godt 25% af udbyttet, hvorefter det i de følgende måneder gradvist steg og i februar nåede op på 53% (Fig. 18). De gamle hunners andel steg fra 14% i oktober til 30% i februar, mens ungfuglenes andel faldt fra 59% i oktober til 17% i februar. Den store andel af gamle fugle i slutningen af jagtsæsonen er også registreret i de foregående år.

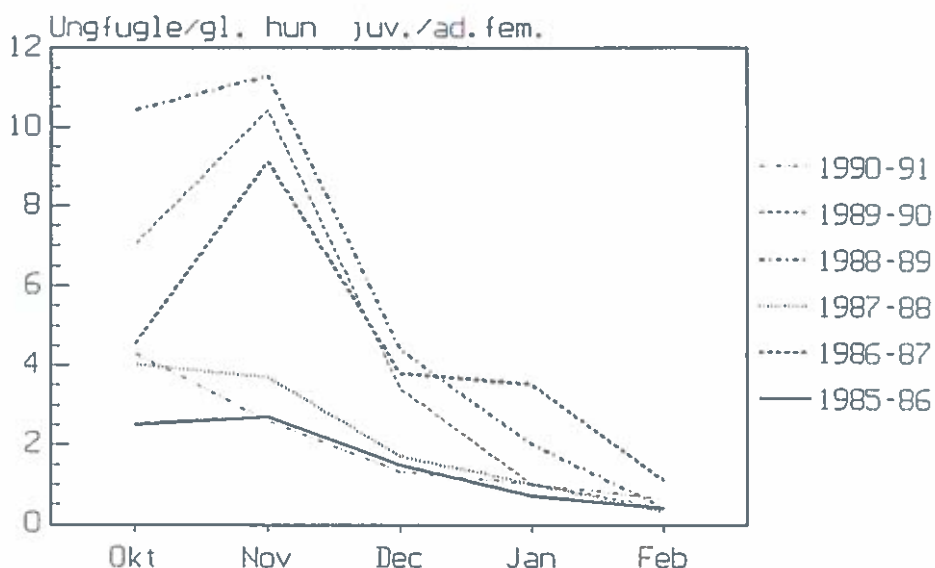
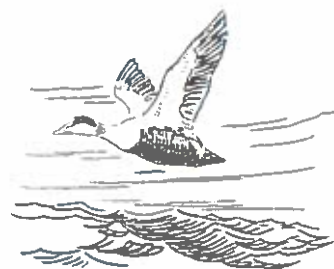
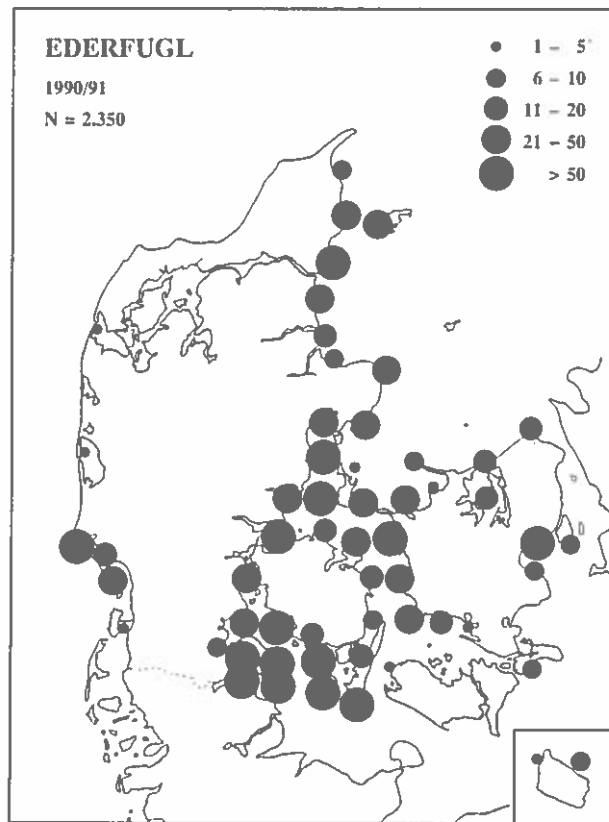

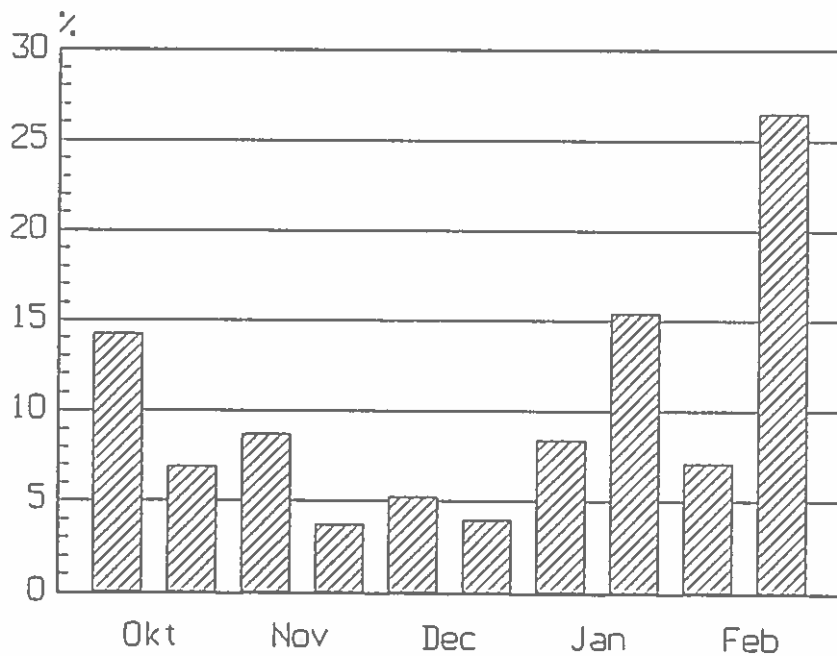
Fig. 15.

Antal unge ederfugle pr. gammel hun i jagtudbyttet fra sæsonerne 1985/86 - 1990/91.

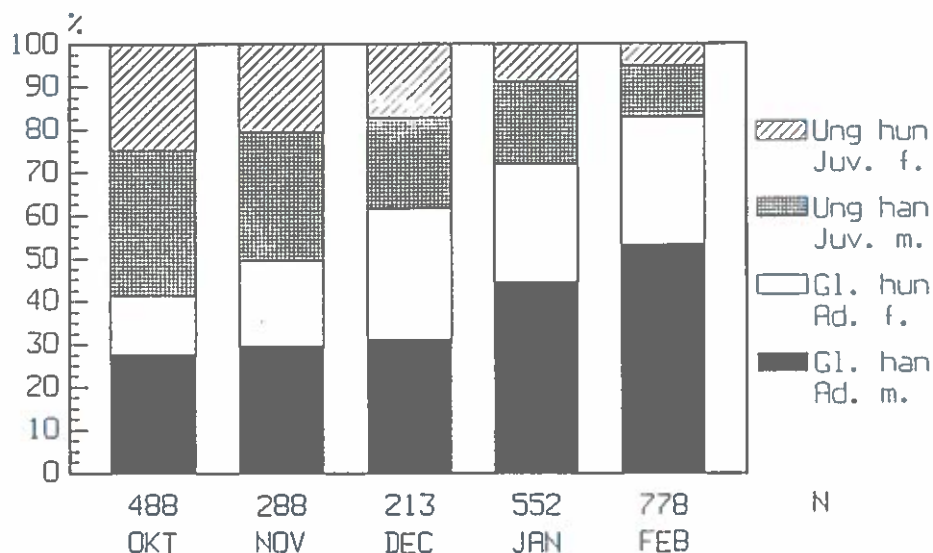
The number of juvenile Eiders per adult female in the bag from the seasons 1985/86 - 1990/91.

Fig. 16.
Geografisk fordeling af 2.350 vinger fra ederfugle, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
The geographical distribution of 2,350 wings from Eiders bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 17.
Tidsmæssig fordeling af vinger fra ederfugle, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
The temporal distribution of wings from Eiders bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 18.

Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af ederfugl gennem jagtsæsonen 1990/91.

The composition of the Eider bag during the hunting season 1990/91.

3.1.8 Sortand (*Melanitta nigra*) Common Scoter

N : 220

A : 125

B : 52

C : 21

D : 22

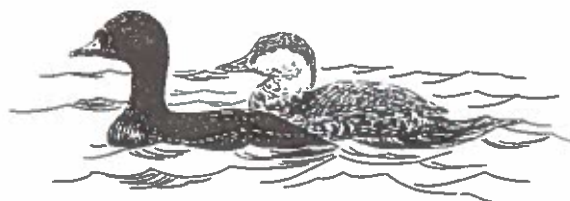
R : 0,8

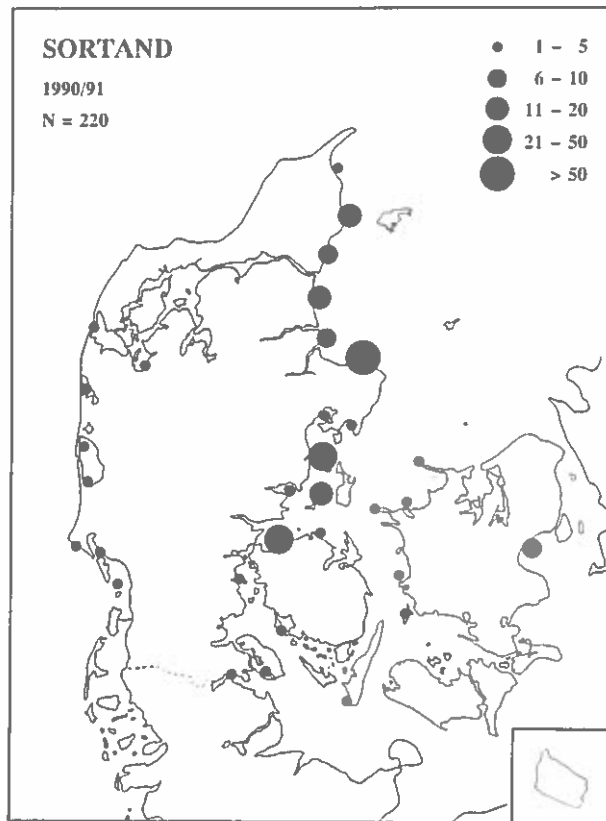
Der indsendtes 31 sortandevinger mindre end i foregående jagtsæson. Aldersfordelingen i vingematerialet med 0,8 ungfugl pr. gammel hun tyder på en ikke særlig god ynglesæson for sortanden i 1990, men resultatet skal tages med forbehold, idet det er beregnet på grundlag af et beskedent antal vinger.

Den geografiske fordeling viser, at de fleste sorttænder blev nedlagt ud for den østjyske kyst fra Sæby i nord til Vejle fjord i syd. Fra de øvrige farvande indkom kun ganske få vinger (Fig. 19).

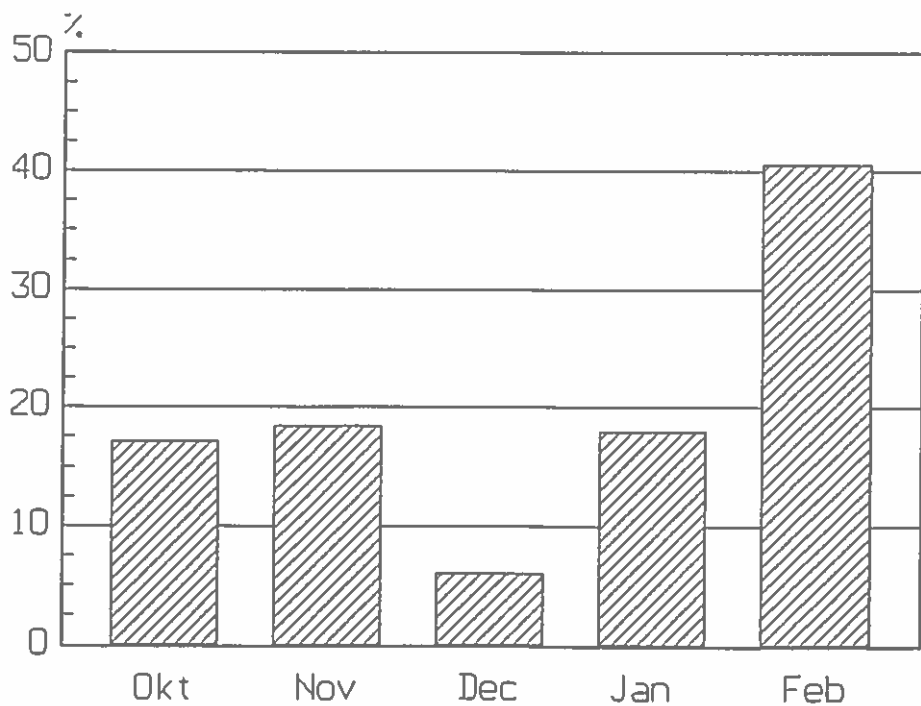
Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at de fleste vinger stammede fra februar (41%) og de færreste fra december (6%) (Fig. 20).

De gamle hanner dominerede jagtudbyttet gennem hele sæsonen (Fig. 21).

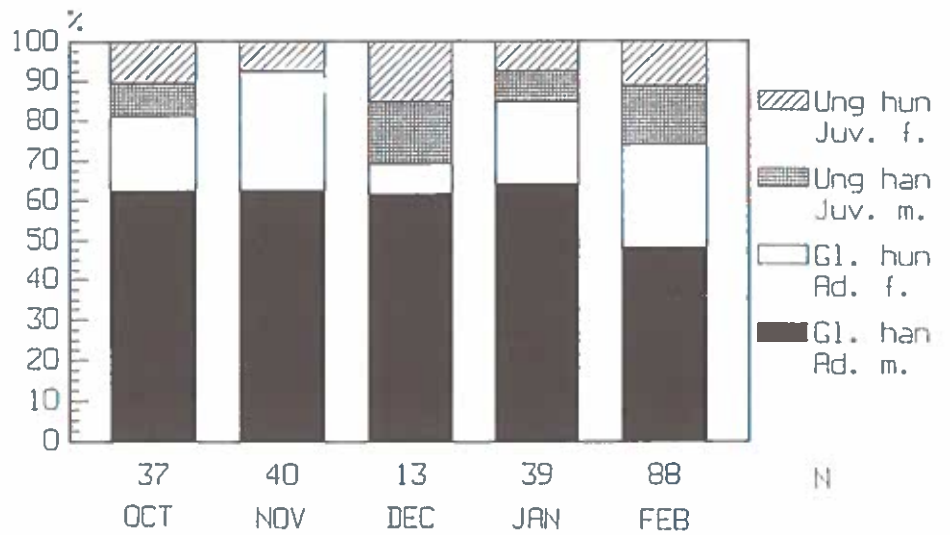

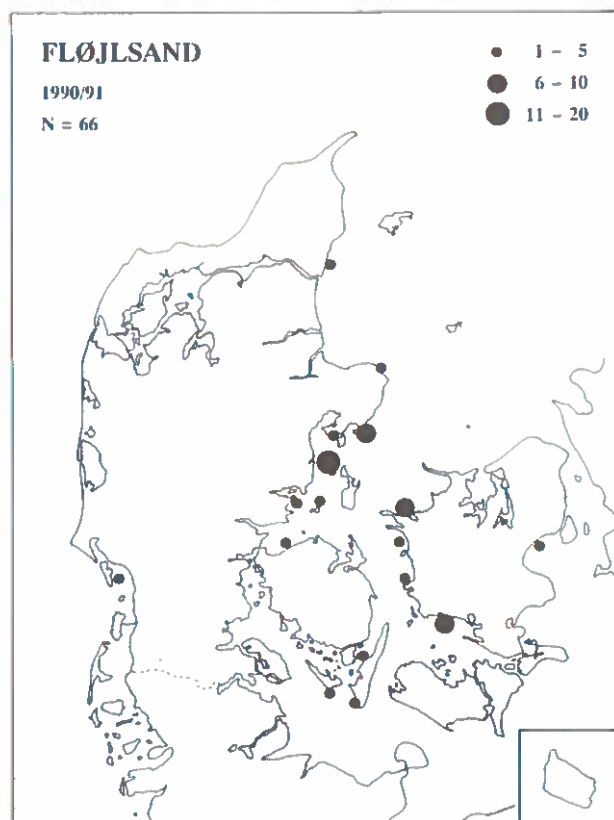
Fig. 19.
Geografisk fordeling af 220 vinger fra sortænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
The geographical distribution of 220 wings from Common Scoters bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 20.
Tidsmæssig fordeling af vinger fra sortænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
The temporal distribution of wings from Common Scoters bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 21.
 Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af sortand gennem jagtsæsonen 1990/91.
 The composition of the Common Scoters bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 22.
 Geografisk fordeling af 66 vinger fra fløjsænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
 The geographical distribution of 66 wings from Velvet Scoters bagged during the hunting season 1990/91.

3.1.9 Fløjsand (*Melanitta fusca*) Velvet Scoter

N : 66
A : 40
B : 11
C : 7
D : 8

Fløjsanden spiller i jagtlig henseende en underordnet rolle, og der er årligt kun indkommet et mindre antal vinger af denne art. Dette var også tilfældet for sæsonen 1990/91, hvor 66 vinger var 8 færre end året før. Det beskedne antal giver ikke mulighed for at vurdere årets yngleresultat.

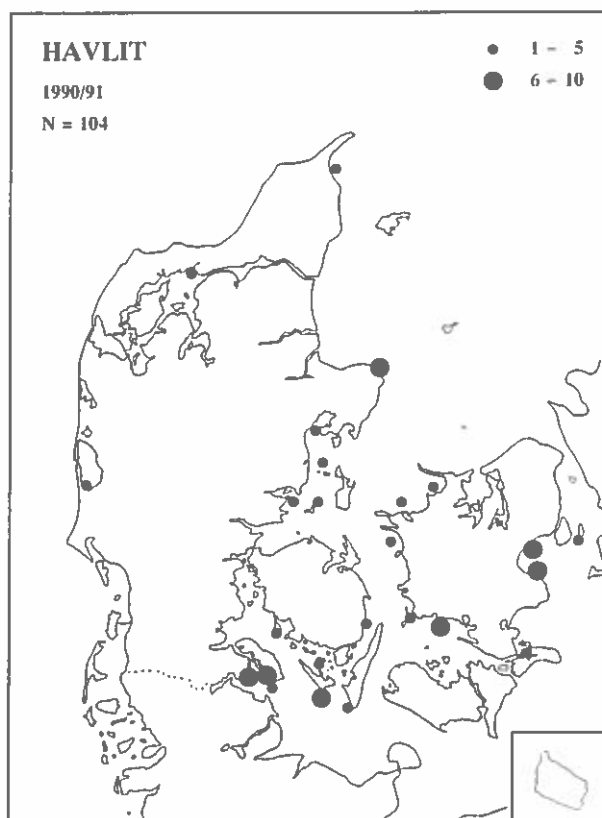
Langt den overvejende del af de indsendte vinger kom fra fløjsænder nedlagt i det sydvestlige Kattegat og langs vestsiden af Sjælland (Fig. 22).

Fløjsænderne blev nedlagt nogenlunde jævnt fordelt gennem jagtsæsonens 5 måneder. 61% af de indsendte vinger stammede fra gamle hanner.

3.1.10 Havlit (*Clangula hyemalis*) Long-tailed Duck

N : 104
A : 57
B : 15
C : 16
D : 15
G : 1
R : 2,1

Antallet af indsendte vinger fra havlitter var kun 3 mindre end i den foregående jagtsæson. Med den milde vinter kunne det heller ikke forventes, at der ville komme mange vinger af denne art,

Fig. 23.

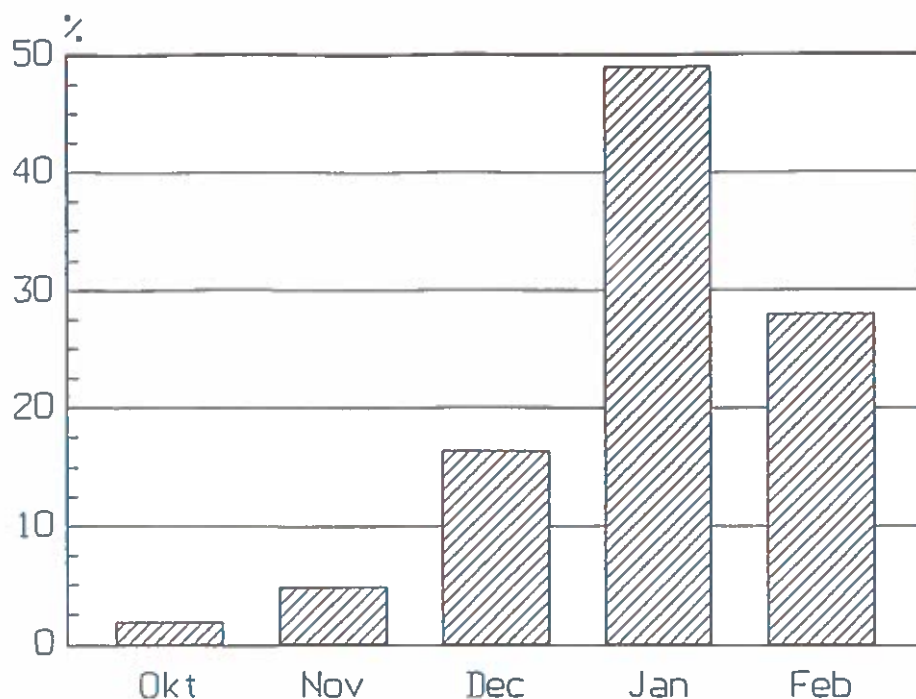
Geografisk fordeling af 104 vinger fra havlitter, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The geographical distribution of 104 wings from Long-tailed Ducks bagged during the hunting season 1990/91.

hvis forekomst i de danske farvande er meget påvirket af vinterens strengthed. Aldersfordelingen antyder en nogenlunde ynglesæson, men da vurderingen bygger på et lille antal vinger, må den tages med forbehold.

Langt den overvejende del af de indkomne vinger var fra fugle, der blev skudt i syddanske farvande (Fig. 23).

Den tidsmæssige fordeling viser, at halvdelen af vingerne stammede fra januar måned (Fig. 24). I oktober og november blev der næsten ikke nedlagt havlitter. De gamle hanner udgjorde 55% af udbyttet.

Fig. 24.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra havlitter, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The temporal distribution of wings from Long-tailed Ducks bagged during the hunting season 1990/91.

3.1.11 Hvinand (*Bucephala clangula*) Goldeneye

N : 613

A : 241

B : 122

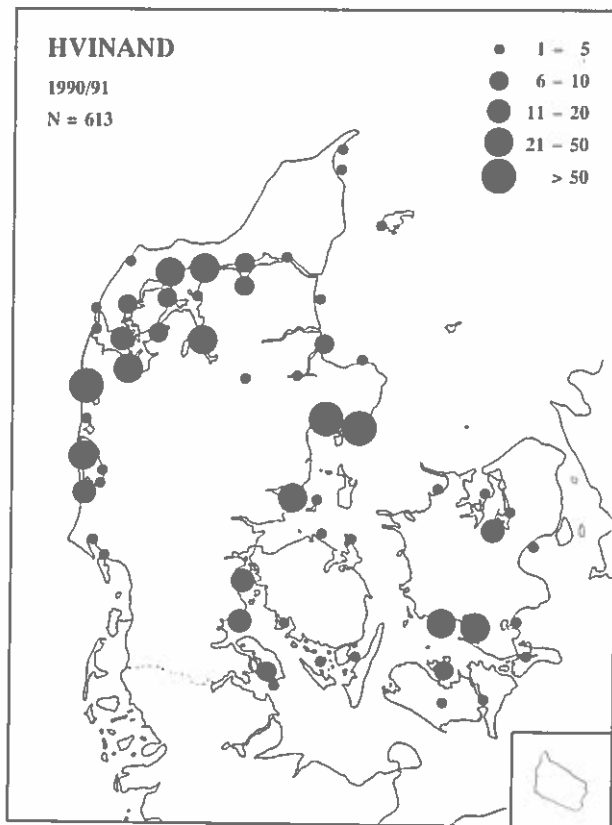
C : 127

D : 123

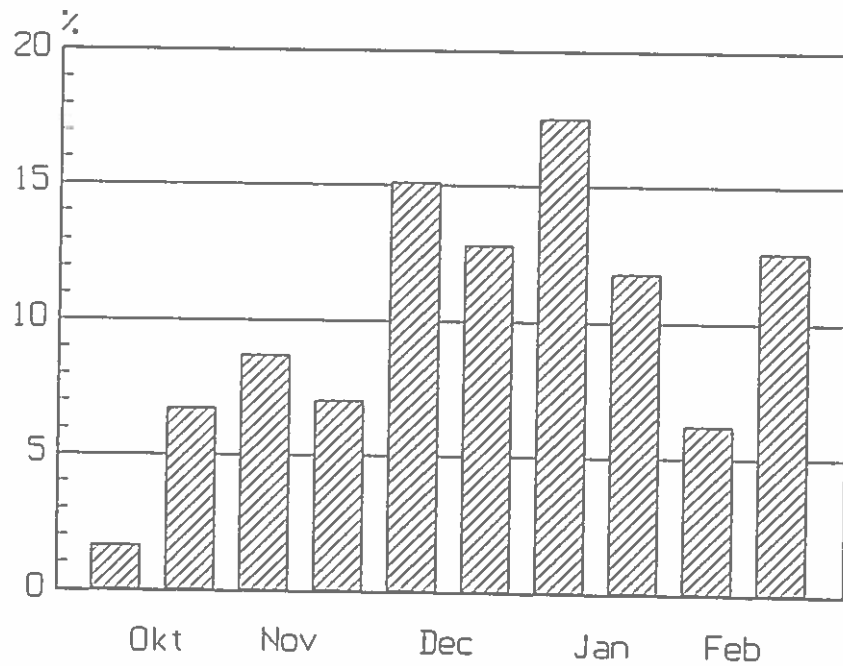
R : 2,0

For hvinanden faldt antallet af indsendte vinger med 103 i forhold til den foregående jagtsæson. Nedgangen skyldtes ikke en dårligere ynglesæson, idet antallet af ungfugle pr. gammel hun (2,0) i 1990 var større end i 1989 (1,5). Resultatet fra 1990 svarede til gennemsnittet for de 8 foregående år, hvor der er indsamlet vinger, og på baggrund heraf vurderes det, at hvinanden i 1990 havde en ynglesæson omkring middel.

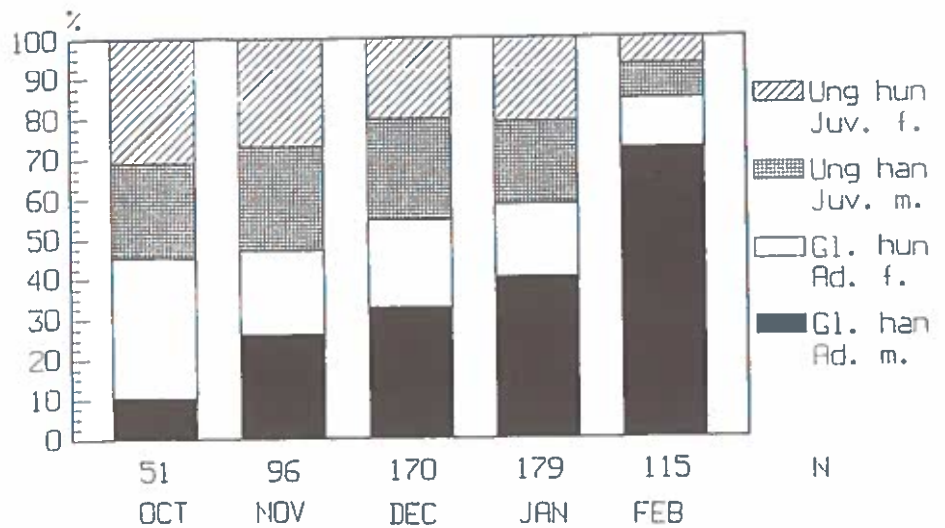

Fig. 25.
 Geografisk fordeling af 613 vinger fra hvinænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
 The geographical distribution of 613 wings from Goldeneyes bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 26.
 Tidsmæssig fordeling af vinger fra hvinænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
 The temporal distribution of wings from Goldeneyes bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 27.
 Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af hvinand gennem
 jagsæsonen 1990/91.
The composition of the Goldeneye bag during the hunting season 1990/91.

Den geografiske fordeling viser, at langt de fleste hvinænder blev nedlagt i Limfjordsområdet, de vestjyske fjorde, Ebeltoft og Kalø Vig, Horsens Fjord samt Smålandsfarvandet (Fig. 25).

Hvinænder, der overvintrer i de danske farvande, ankommer i løbet af oktober-november. Det fremgår også af den tidsmæssige fordeling, hvor andelen i jagsæsonens første to måneder var væsentligt mindre end i de sidste tre måneder. I første halvdel af februar blev der nedlagt ret få hvinænder, hvilket primært skyldtes vejrforholdene (Fig. 26).

Jagtudbyttets køns- og aldersmæssige sammensætning viser, at de gamle hanner i oktober måned udgjorde 10% af udbyttet for derefter gradvist at stige til 72% i februar. Omvendt var andelen af gamle hunner størst i oktober med 35%, faldende til 12% i februar. Ungfuglenes andel faldt fra 55% i oktober til 16% i februar (Fig. 27).

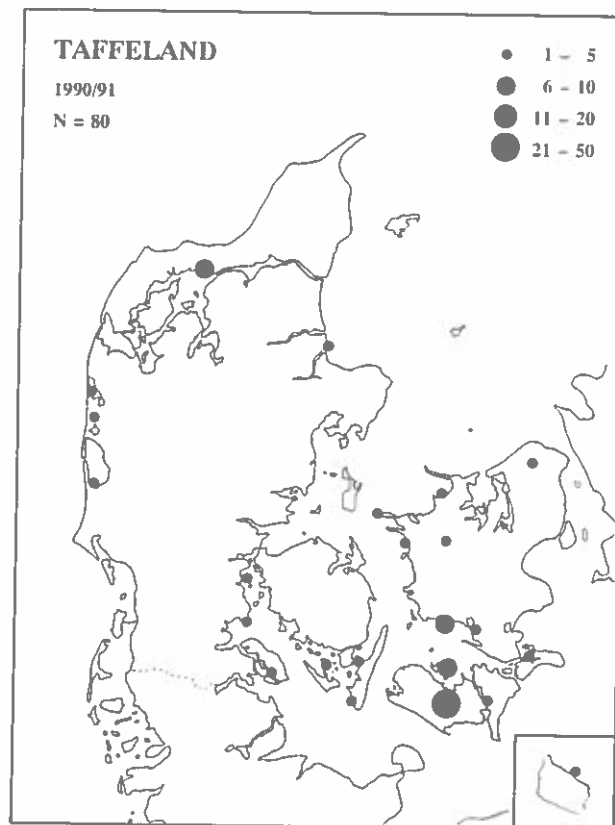
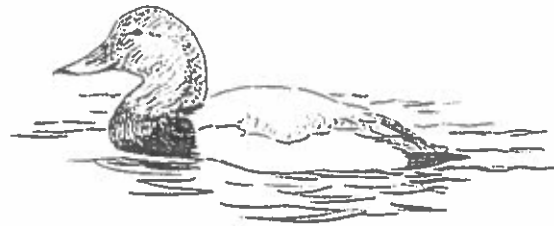

3.1.12 Taffeland (*Aythya ferina*) Pochard

N : 80
A : 30
B : 10
C : 31
D : 9
R : 4,0

For taffelanden var der i forhold til året før tale om en fremgang i antal indsendte vinger på 27. Ynglesæsonen i 1990 synes på grundlag af aldersfordelingen blandt de indsendte vinger at have været omkring eller lidt over middel, men vurderingen skal tages med forbehold på grund af det beskedne antal vinger.

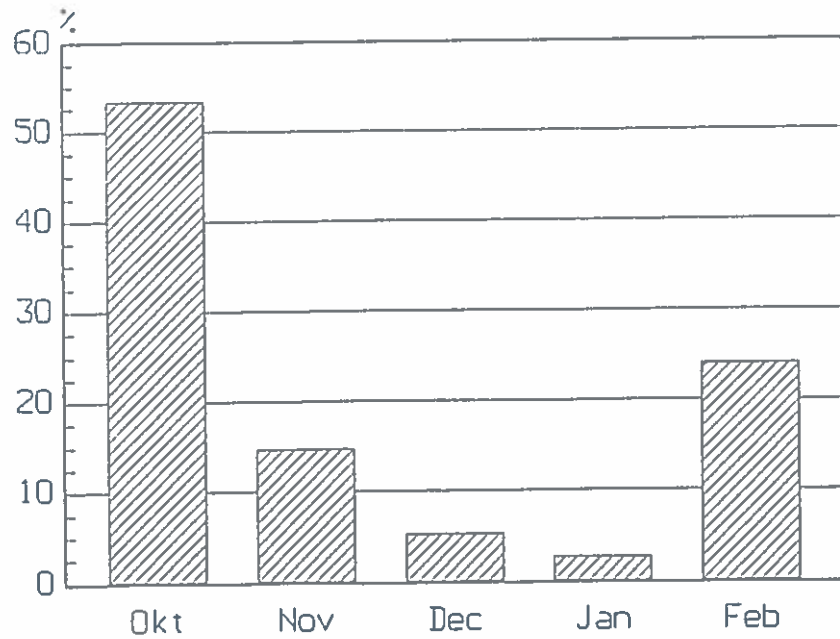
Den geografiske fordeling viser, at hovedparten af taffelænderne blev nedlagt i det sydøstlige Danmark (Fig. 28). Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at godt halvdelen af taffelænderne blev nedlagt i oktober måned (Fig. 29).

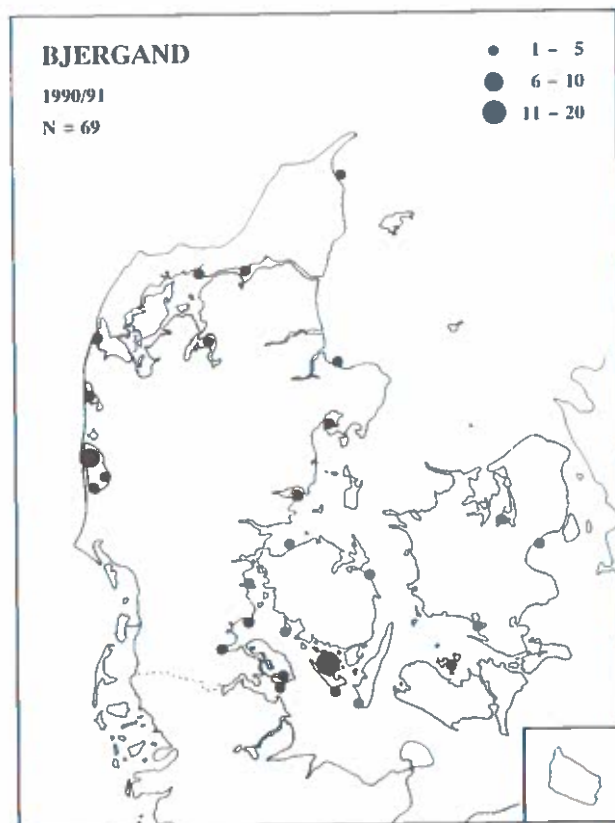
Fig. 28.

Geografisk fordeling af 80 vinger fra taffelænder, der er nedlagt i jagsæsonen 1990/91.

The geographical distribution of 80 wings from Pochards bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 29.
 Tidsmæssig fordeling af vinger fra taffelænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
 The temporal distribution of wings from Pochards bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 30.
 Geografisk fordeling af 69 vinger fra bjergænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
 The geographical distribution of 69 wings from Scaups bagged during the hunting season 1990/91.

3.1.13 Bjergand (*Aythya marila*) Scaup

N : 69
A : 8
B : 7
C : 26
D : 28
R : 7,7

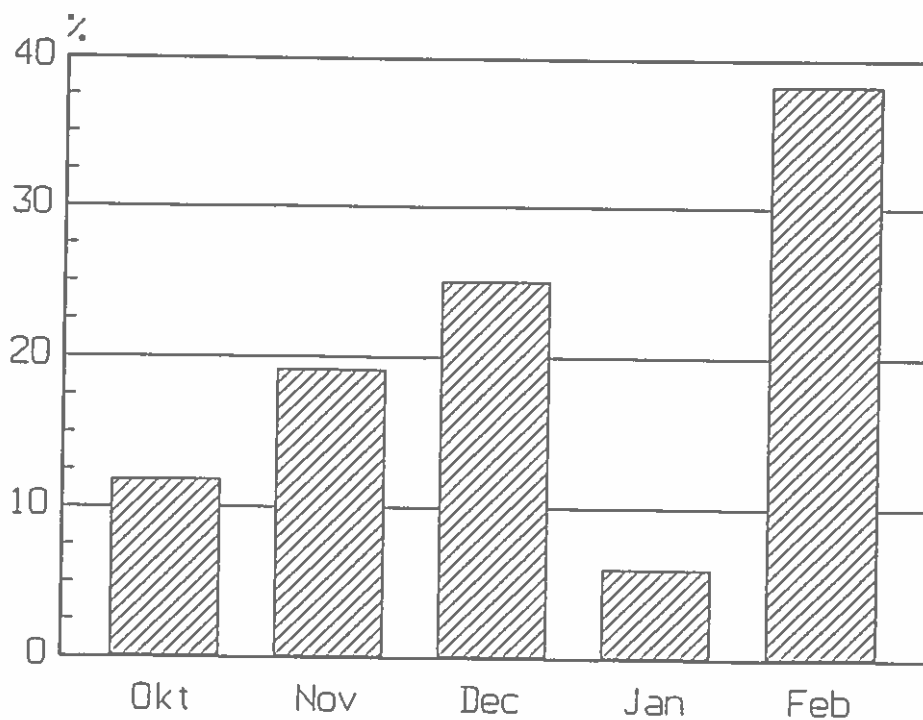
Bjergandens forekomst i de danske farvande svinger meget fra år til år. Det fremgår af antallet af indkomne vinger: fra jagtsæsonerne 1988/89, 1989/90 og 1990/91 indkom således henholdsvis 159, 17 og 69 vinger. Det meget svingende antal skyldes primært yngleresultatet i de enkelte år. I år med mange nedlagte bjergænder har ynglesæsonen været god, mens den har været dårlig i år med få nedlagte. Aldersfordelingen blandt vingerne fra 1990/91 sæsonen synes at afspejle en ganske god ynglesæson i 1990, men ikke et topår.

De fleste vinger kom fra det Sydfynske Øhav og Ringkøbing Fjord (Fig. 30). Den tidsmæssige fordeling viste, at næsten 40% af vingerne indkom fra februar (Fig. 31).

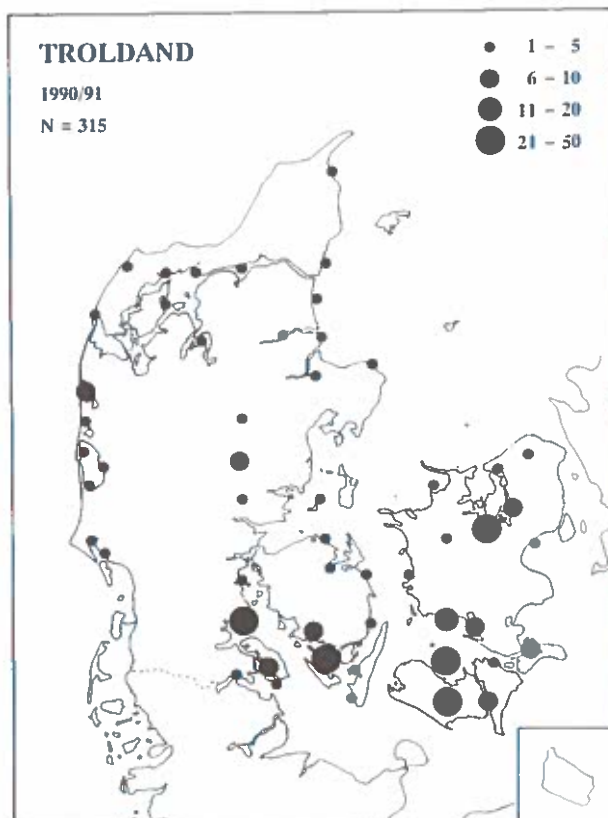
3.1.14 Troldand (*Aythya fuligula*) Tufted Duck

N : 315
A : 129
B : 41
C : 85
D : 58
G : 2
R : 3,5

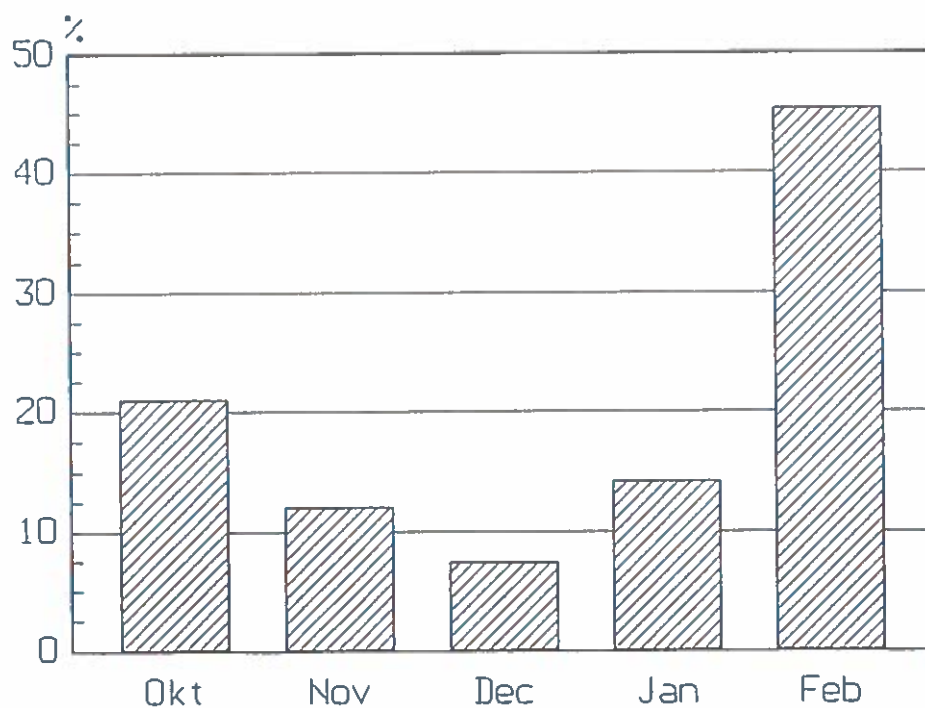
For troldandens vedkommende var der tale om en fremgang i antal indsendte vinger på 81 i forhold til den foregående jagtsæson. Aldersfordelingen på 3,5 ungfugle pr. gammel hun var lidt under gennemsnittet for de 8 foregående år, og ynglesæsonen i 1990 vurderes til omkring middel.

Fig. 31.
Tidsmæssig fordeling af vinger fra bjergænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
The temporal distribution of wings from Scaups bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 32.
Geografisk fordeling af 315 vinger fra trolldænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
The geographical distribution of 315 wings from Tufted Ducks bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 33.
Tidsmæssig fordeling af vinger fra trolldænder, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
The temporal distribution of wings from Tufted Ducks bagged during the hunting season 1990/91.

Den geografiske fordeling viser, at langt den overvejende del af vingerne kom fra de østlige og sydlige dele af Danmark, mens der fra de øvrige landsdele kun indkom få vinger (Fig. 32).

Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at 45% af vingerne stammede fra februar og kun 7% fra december (Fig. 33).

Den køns- og aldersmæssige sammensætning af jagtudbyttet viser, at ungfugleandelen lå omkring 50% undtagen i december, hvor den var 65%. Men fra denne måned var der få vinger, hvorfor fordelingen er behæftet med usikkerhed (Fig. 34). Andelen af gamle hanner i de enkelte måneder svingede mellem 26% og 55%, mens andelen af gamle hunner varierede mindre (9% - 17%).

3.1.15 Stor skallesluger (*Mergus merganser*) Goosander

N : 54
A : 21
B : 7
C : 12
D : 14

Den store skallesluger spiller i jagtlig henseende en underordnet rolle. I de senere år har arten været totalfredet i Storstrøms, Fyns og Sønderjyllands amter. Da vinteren 1990/91 var meget mild, kunne der ikke forventes et større antal vinger. Resultatet blev da også kun 54, hvilket var 3 mindre end året før. Det lille antal udelukker mulighed for at vurdere ynglesæsonen i 1990.

Den geografiske fordeling af de indsendte vinger afveg ikke fra tidligere år. De fleste kom fra de vestjyske fjorde. Der indkom ingen vinger fra oktober måned, 6 fra november, mens de resterende fordelte sig ligeligt på de tre sidste måneder af jagtsæsonen.

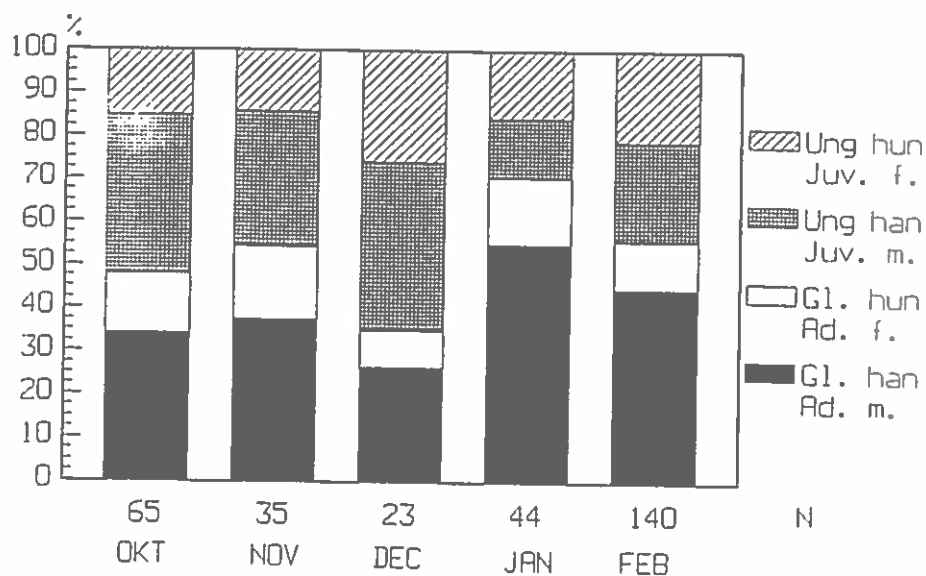

Fig. 34.

Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af trolldand gennem jagtsæsonen 1990/91.

The composition of the Tufted Duck bagged during the hunting season 1990/91.

3.1.16 Toppet skallesluger (*Mergus serrator*) Red-breasted Merganser

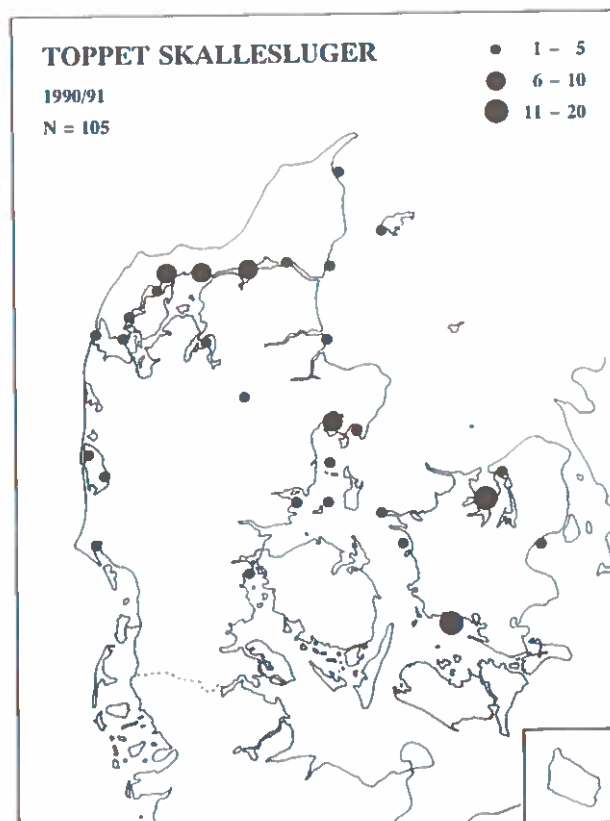
N : 105
A : 42
B : 23
C : 19
D : 21
R : 1,7

Antallet af indkomne vinger fra toppet skallesluger var 71 mindre end året før. Arten var blevet særfredet for jagtsæsonen 1990/91 i Storstrøms, Fyns og Sønderjyllands amter.

Aldersfordelingen viste, at der kun var 1,7 ungfugle pr. gammel hun, hvilket var det laveste i de 9 år, der er indsamlet vinger. Gennemsnittet for de 8 foregående år var 3,7 ungfugle pr. gammel hun. Tallet fra 1990/91 jagtsæsonen antyder, at yngleresultatet i 1990 var klart under middel.

Af den geografiske fordeling fremgår, at de fleste vinger kom fra Limfjordsområdet, Kalø Vig, Isefjorden og den nordvestlige del af Smålandsfarvandet (Fig. 35).

Den tidsmæssige fordeling viser, at de fleste vinger stammede fra fugle, der var nedlagt i oktober måned (Fig. 36).

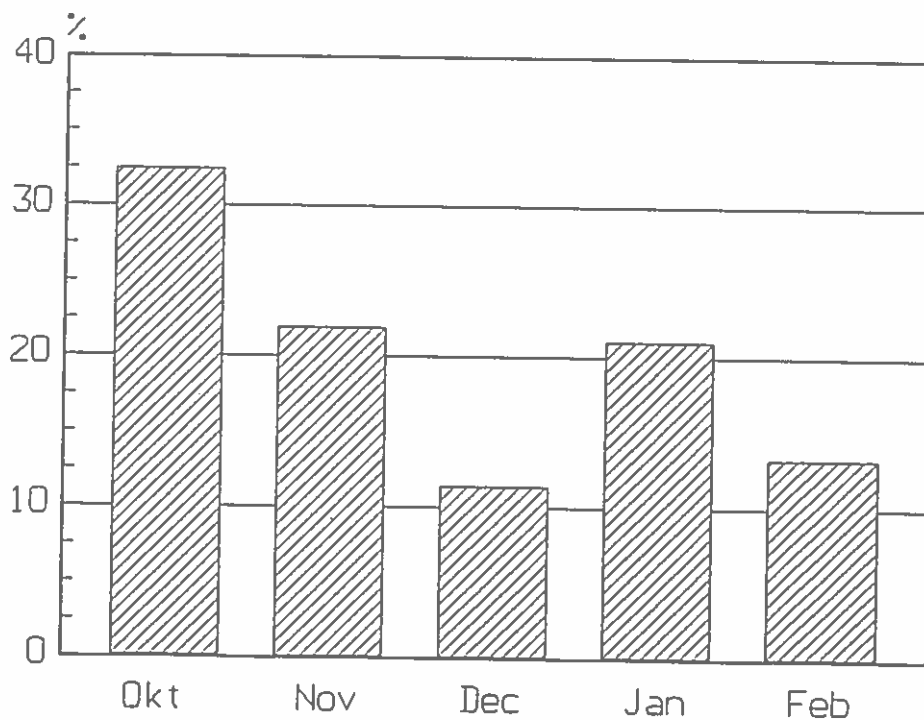

Fig. 35.

Geografisk fordeling af 105 vinger fra toppede skalleslugere, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The geographical distribution of 105 wings from Red-breasted Mergansers bagged during the hunting season 1990/91.

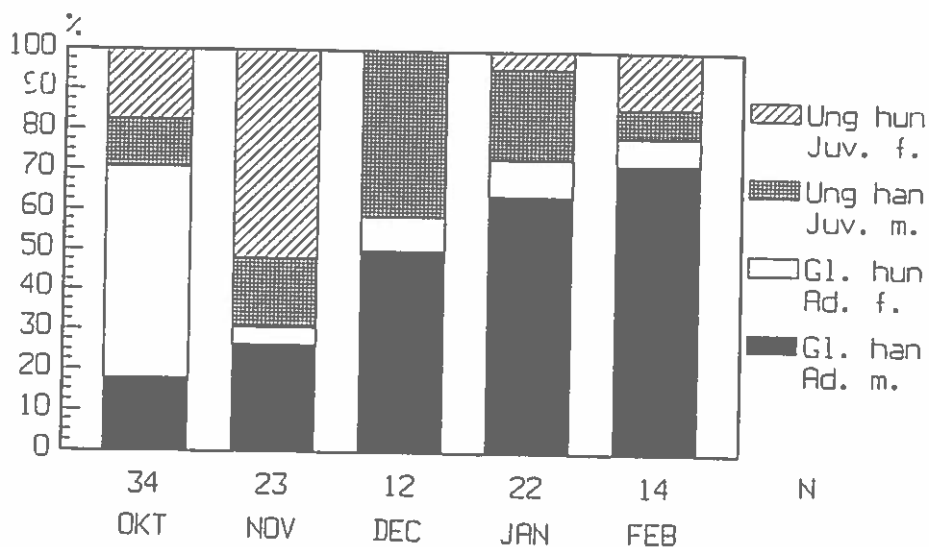

Fig. 36.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra toppede skalleslugere, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The temporal distribution of wings from Red-breasted Mergansers bagged during the hunting season 1990/91.

De gamle hanner udgjorde en større og større andel af det månedsvise jagtudbytte, efterhånden som jagtsæsonen skred frem (Fig. 37). I oktober udgjorde de gamle hunner 53% af udbyttet, mens andelen i de efterfølgende måneder varierede mellem 4% og 9%. Ungfuglenes andel varierede mellem 21% og 70%.

Fig. 37.

Køns- og alderssammensætning af jagtudbyttet af toppet skallesluger gennem jagtsæsonen 1990/91.

The composition of the bag from Red-breasted Mergansers shot during the hunting season 1990/91.

3.2 Blishøne (*Fulica atra*) Coot

N : 156

E : 61

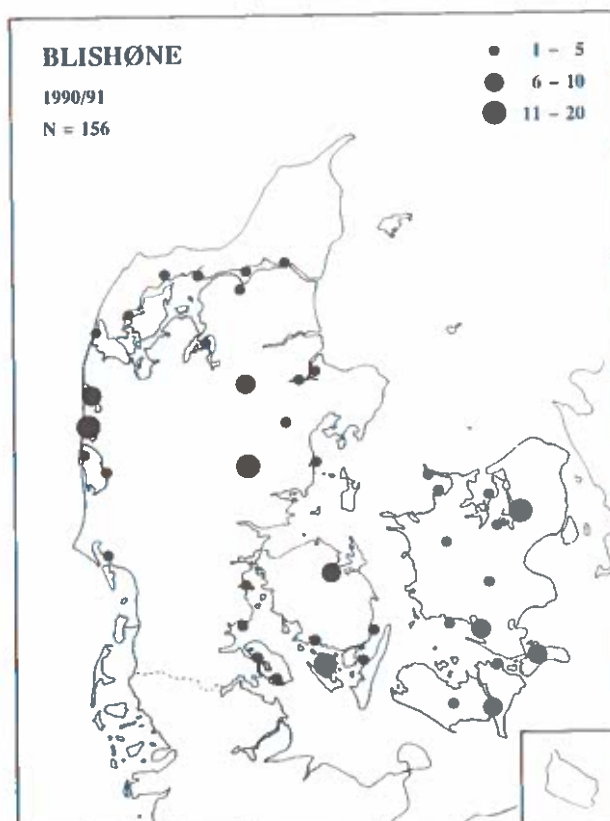
F : 95

S : 1,6

Antallet af blishønevinger faldt med 85 i forhold til året før. Aldersfordelingen blandt de indsendte vinger var på 1,6 ungfugl pr. gammel fugl, hvilket var det samme som i 1989/90. Yngleresultatet vurderes at have været lige så ringe som i 1989.

Den geografiske fordeling viser, at de fleste vinger kom fra Øerne, Midt- og Vestjylland, mens der næsten ingen indkom fra Vendsyssel, Syd- og Sønderjylland (Fig. 38).

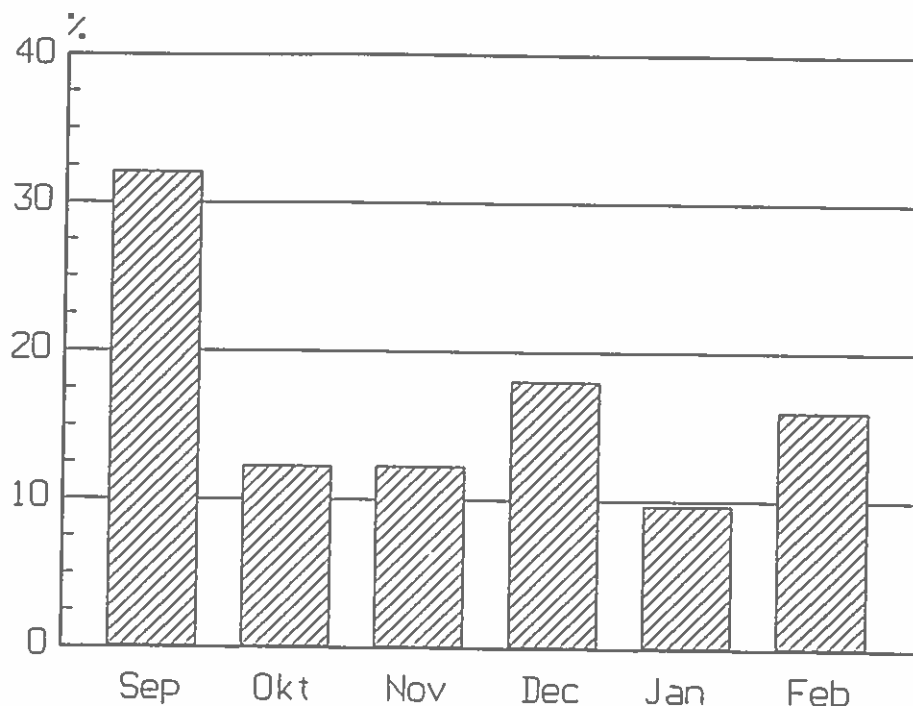
De fleste vinger stammede fra september (32%); i de øvrige måneder af jagtsæsonen svingede andelen mellem 10% og 18% (Fig. 39).

Fig. 38.

Geografisk fordeling af 156 vinger fra blishøns, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The geographical distribution of 156 wings from Coots bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 39.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra blishøns, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The temporal distribution of wings from Coots bagged during the hunting season 1990/91.

3.3 Gæs - Geese

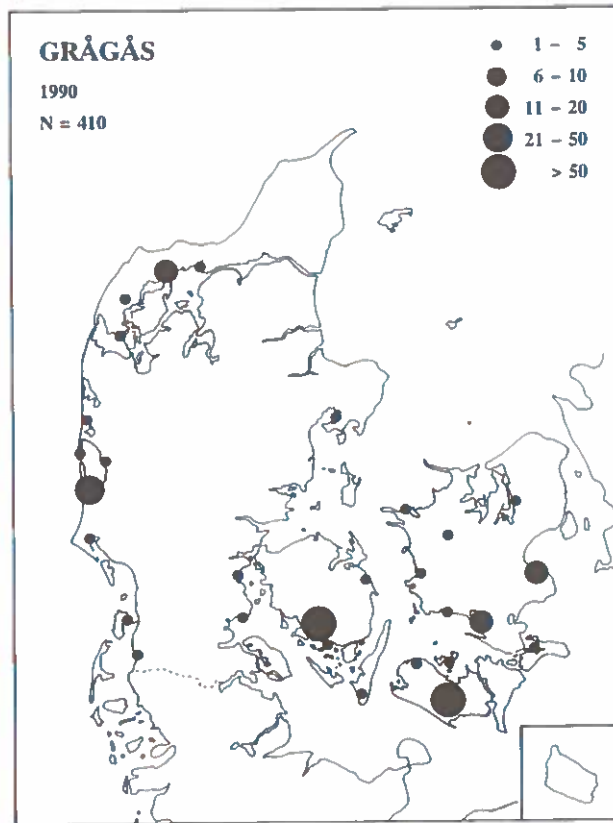
3.3.1 Grågås (*Anser anser*) Greylag Goose

N : 410
E : 258
F : 152
S : 0,6

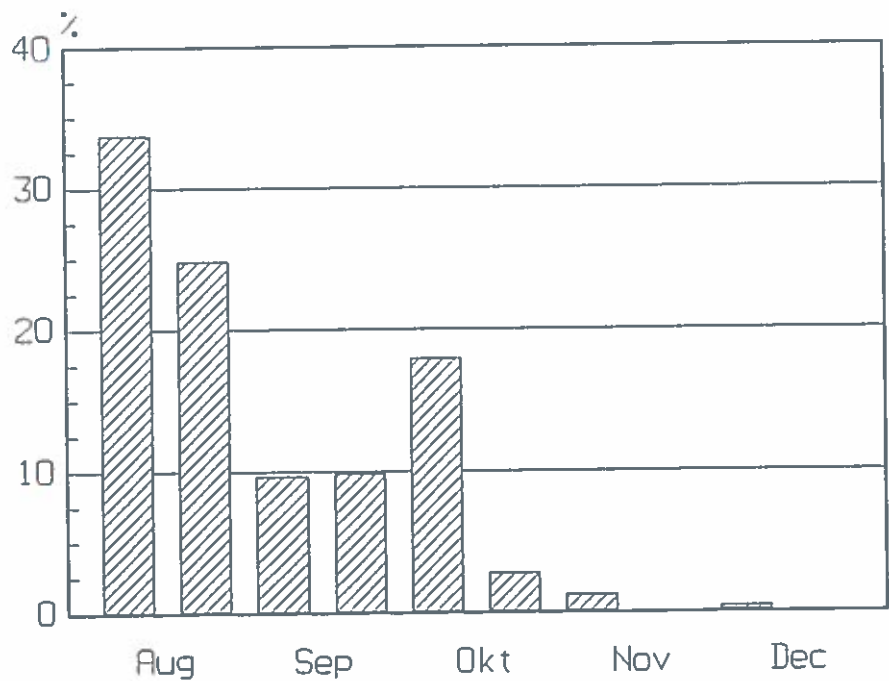
Grågåsen er den gåseart, der nedlægges i størst antal. Det afspejles på den artsvisse fordeling af vinger fra gæs. I alt indkom 465 gåsevinger fra jagtsæsonen i 1990; grågåsen tegnede sig for de 410, hvilket var en stigning på 120 i forhold til 1989. Antallet af ungfugle pr. gammel fugl på 0,6 var lidt højere end i 1989, hvor det var 0,5. Både i 1989 og i 1990 var der tale om ynglesæsoner under middel.

Den geografiske fordeling viser, at grågæs blev nedlagt på enkelt-lokaliteter på Lolland, Sjælland, Fyn og Vestjylland (Fig. 40).

Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at de fleste vinger var fra grågæs nedlagt i august (Fig. 41). Også fra den første halvdel af oktober var der forholdsvis mange vinger, hvilket ikke har været tilfældet de foregående år. Det milde vejr kan have forårsaget, at mange grågæs ikke trak af sted før senere på efteråret, og derfor blev en del nedlagt i oktober.

Fig. 40.
 Geografisk fordeling af 410 vinger fra grågæs, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
 The geographical distribution of 410 wings from Greylag Geese bagged during the hunting season 1990.

Fig. 41.
 Tidsmæssig fordeling af vinger fra grågæs, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
 The temporal distribution of wings from Greylag Geese bagged during the hunting season 1990.

3.3.2 Sædgås (*Anser fabalis*)

Bean goose

N :	13	Ud fra antallet af indsendte vinger er det ikke muligt at vurdere sædgåsens ynglesucces. Otte af de 13 vinger indsendtes fra Thy.
E :	11	
F :	2	

3.3.3 Kortnæbbet gås (*Anser brachyrhynchus*)

Pink-footed Goose

N :	33	Alle vinger fra kortnæbbede gæs kom fra det vestlige Jylland med flest fra Stadil Fjord området. Ud fra det beskedne antal vinger kan der ikke siges noget om årets yngleresultat.
E :	23	
F :	10	

3.3.4 Blisgås (*Anser albifrons*)

White-fronted Goose

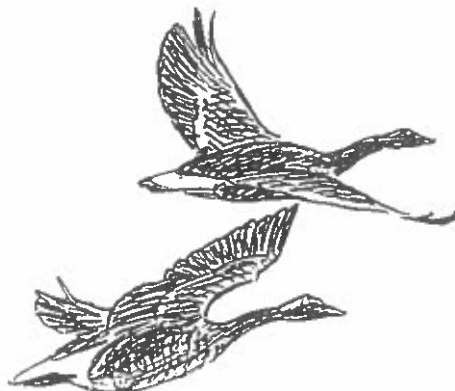
N :	5	Blisgåsen nedlægges på grund af den sporadiske forekomst i Danmark i et meget lille antal. På grund af artens betrængte situation blev den i 1990 fredet omkring dens vigtigste tilholdssted på Nordvestfyn.
F :	5	

De 5 ungfugle, hvorfra der blev indsendt vinger, blev skudt på Langeland, Lolland og Bornholm. De har sandsynligvis stammet fra de bestande, der om efteråret passerer syd om Østersøen til vinterkvarterer i bl.a. Holland.

3.3.5 Canadagås (*Branta canadensis*)

Canada Goose

N :	4	Selv om der gennem efteråret 1990 opholdt sig mange canadagæs i det sydøstlige Danmark indkom der kun 4 vinger. Dette lille antal udelukker mulighed for konklusioner.
E :	3	
F :	1	

3.4 Vadefugle - Waders

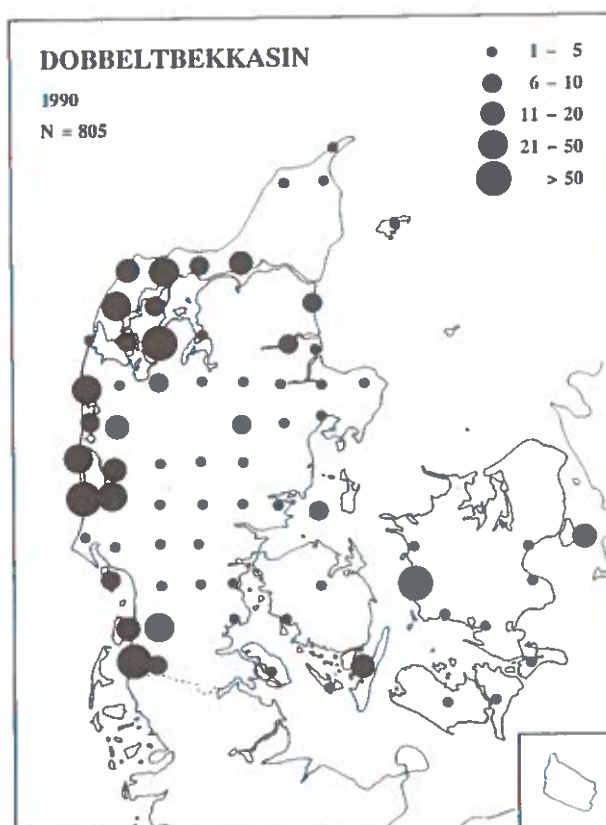
3.4.1 Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*) Common Snipe

N : 805
E : 131
F : 672
G : 2

S : 5,1

Antallet af indkomne vinger fra dobbeltbekkasiner var 40 mindre end året før. Alligevel viser aldersfordelingen, at 1990 var et særdeles godt yngleår: 5,1 ungfugle pr. gammel fugl var det største registrerede antal i de 12 år, hvor indsamling af bekkasinvinger har været foretaget.

Den geografiske fordeling viser, at langt de fleste vinger blev indsendt fra lokaliteter omkring Limfjorden, de vestjyske fjorde og Vadehavet. Fra enkelte lokaliteter på Øerne kom der større antal vinger (Fig. 42).

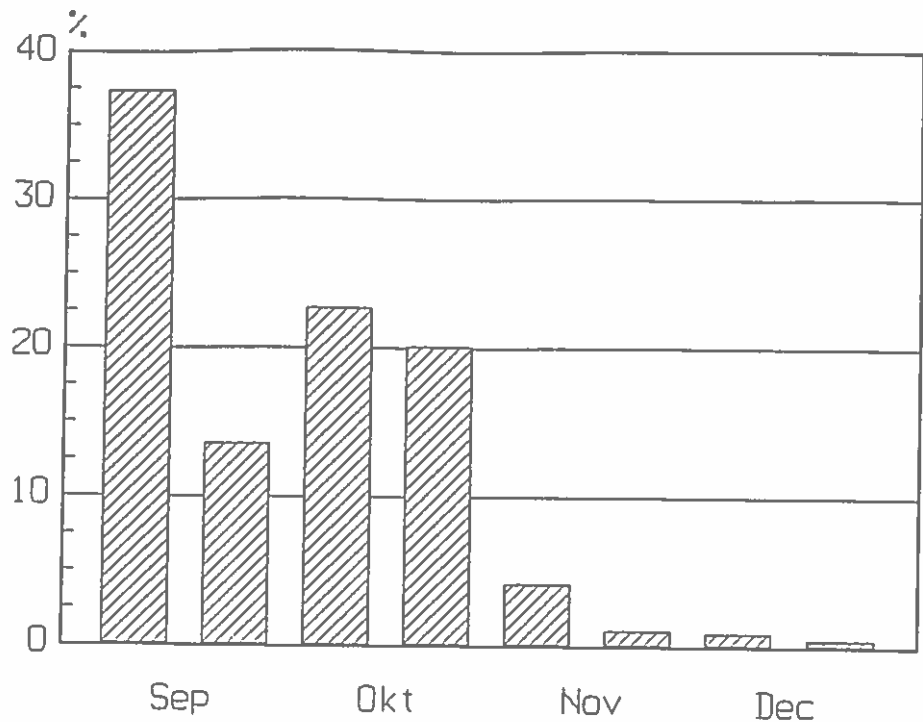
Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at efterårstrækket var i fuld gang ved jagtsæsonens begyndelse 1. september. Der blev nedlagt forholdsvis mange i oktober, hvilket må tilskrives det meget milde efterårsvejr, som udsatte mange bekkasiners videre træk mod sydvest til vinterkvartererne. Efter 5. november blev der kun nedlagt få dobbeltbekkasiner (Fig. 43).

Fig. 42.

Geografisk fordeling af 805 vinger fra dobbeltbekkasiner, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The geographical distribution of 805 wings from Common Snipes bagged during the hunting season 1990.

Fig. 43.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra dobbeltbekkasiner, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The temporal distribution of wings from Common Snipes bagged during the hunting season 1990.

3.4.2 Enkeltbekkasin (*Lymnocyptes minimus*) Jack Snipe

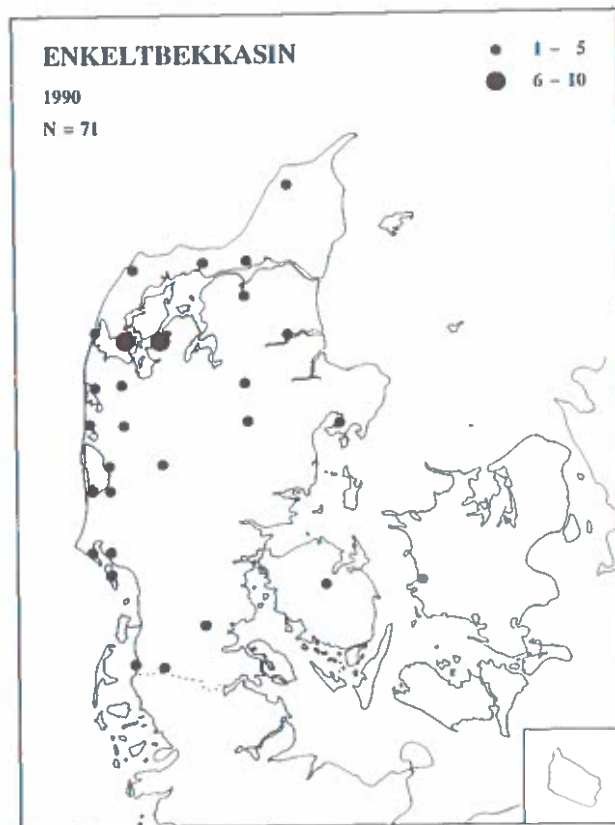
N : 71
E : 7
G : 64

Enkeltbekkasinens fåtallighed på efterårstræk gennem Danmark betyder, at arten i jagtlig henseende spiller en mindre rolle. Som følge heraf er antallet af vinger, der indsendes, heller ikke særlig stort. I 1990 blev det til 71, hvilket var 9 mere end året før.

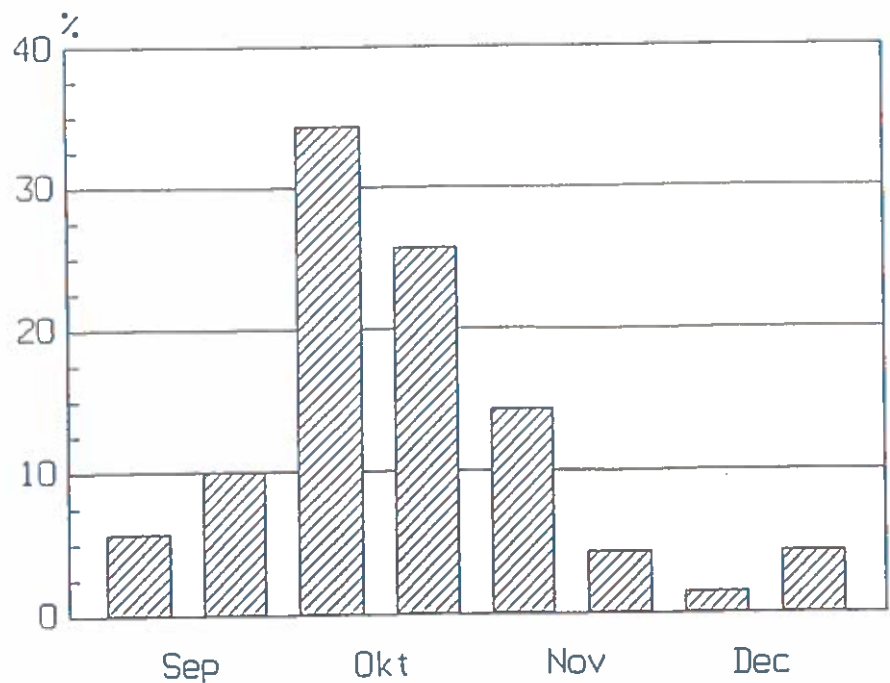
Selv om det endnu ikke er lykkedes at finde sikre alderskriterier for enkeltbekkasinen ud fra vingen alene, så kunne 7 dog bestemmes til at være mindst ét år gamle, idet de i vingen havde ikke fældede fjer fra året før. Da de resterende ikke kunne aldersbestemmes, kan der ikke gøres rede for artens yngleresultat i 1990.

Af den geografiske fordeling fremgår, at alle vinger undtagen 4 kom fra Jylland; de fleste fra områder omkring den vestlige del af Limfjorden (Fig. 44).

Selv om efterårstrækket først kulminerede i oktober, så blev den første enkeltbekkasin skudt så tidligt som 1. september (Fig. 45). Endnu i november og december blev der skudt enkeltbekkasiner, hvilket ikke virker overraskende, det milde efterår taget i betragtning.

Fig. 44.
 Geografisk fordeling af 71 vinger fra enkeltbekkasiner, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
 The geographical distribution of 71 wings from Jack Snipes bagged during the hunting season 1990.

Fig. 45.
 Tidsmæssig fordeling af vinger fra enkeltbekkasiner, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
 The temporal distribution of wings from Jack Snipes bagged during the hunting season 1990.

3.4.3 Stor regnspeve (*Numenius arquata*) Curlew

N : 173

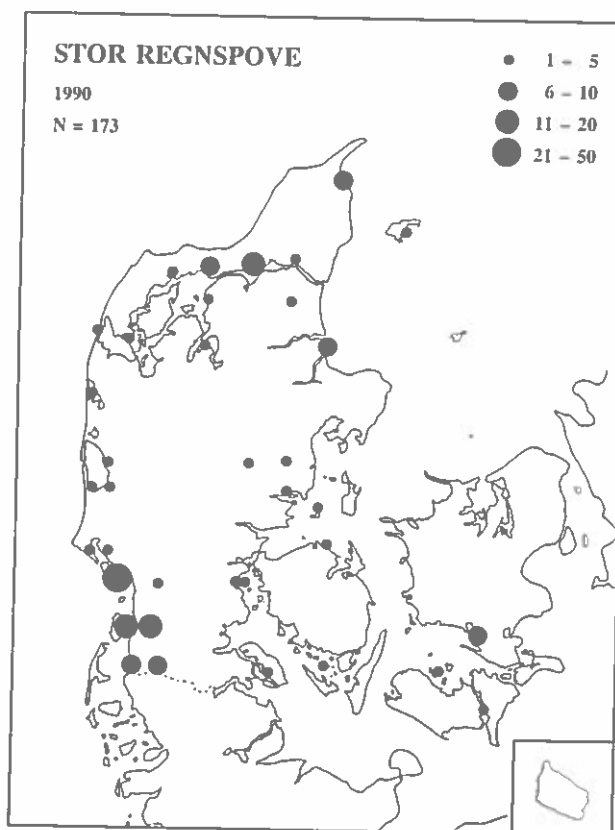
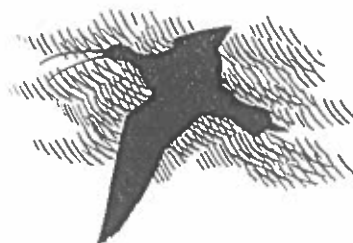
E : 17

F : 156

Der blev indsendt 86 vinger færre i 1990 end året før. Aldersfordelingen viste, at 10% af vingerne stammede fra gamle fugle og 90% fra ungfugle. Det var en lidt større andel af gamle fugle end i de fleste andre år, hvor andelen af gamle fugle i gennemsnit har ligget på 7%. Om den lidt større andel af gamle fugle i 1990 skal tages som udtryk for en dårligere ynglesæson kan ikke afgøres.

Langt de fleste vinger kom fra Vadehavsområdet og Limfjordsegene (Fig. 46).

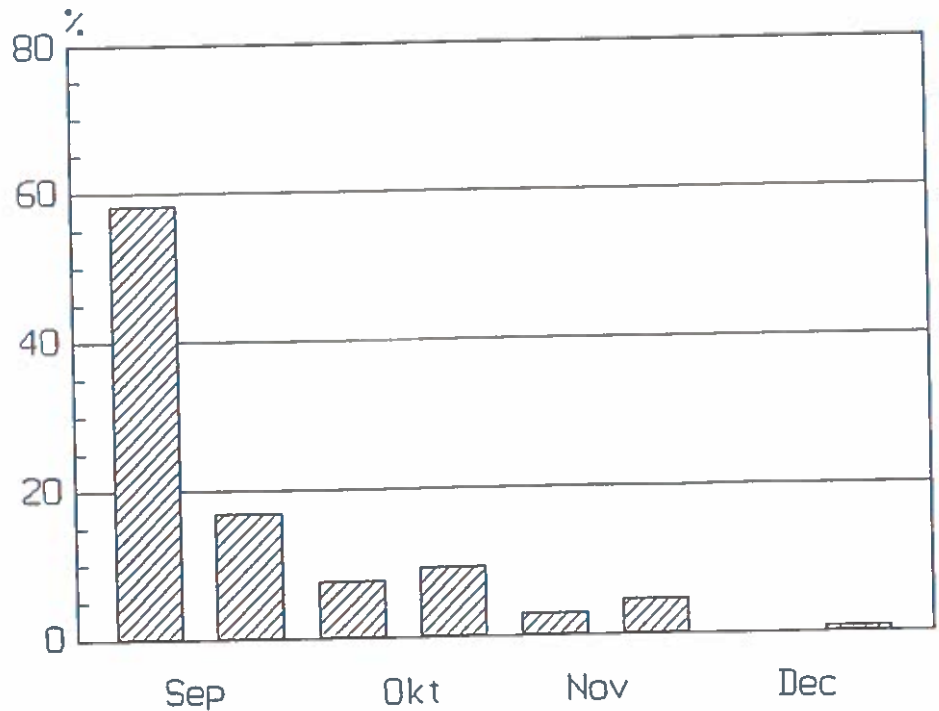
Næsten 60% af vingerne indkom fra første halvdel af september; af disse stammede halvdelen fra fugle, der var nedlagt 1. september. Fra november blev der indsendt vinger af 13 fugle og fra december af en enkelt (Fig. 47).

Fig. 46.

Geografisk fordeling af 173 vinger fra store regnspever, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The geographical distribution of 173 wings from Curlews bagged during the hunting season 1990.

Fig. 47.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra store regnspover, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.

The temporal distribution of wings from Curlews bagged during the hunting season 1990.

3.4.4 Lille regnspove (*Numenius phaeopus*) Whimbrel

N : 5

Den lille regnspoves tidlige borttræk fra Danmark om efteråret betyder, at næsten alle har forladt landet, når jagten indledes 1. september. Derfor indkom kun 5 vinger, alle fra ungfugle.

F : 5

3.4.5 Skovsneppe (*Scolopax rusticola*) Woodcock

N : 537

Antallet af indsendte skovsneppevinger var 55 mindre i 1990 end i 1989. Aldersfordelingen viste, at der var 2,5 ungfugle pr. gammel fugl, hvilket er lidt over gennemsnittet fra tidligere år. Det antyder en ganske god ynglesæson i 1990.

E : 155

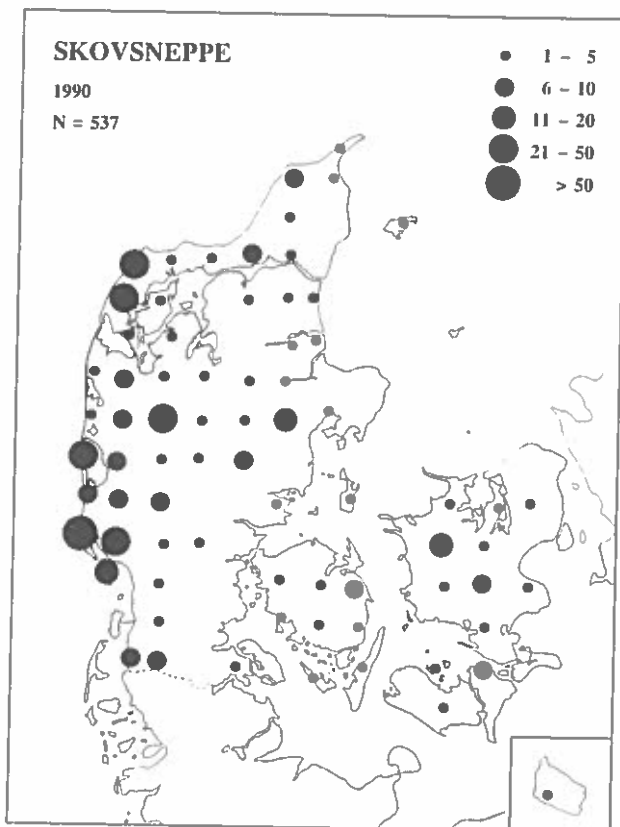
F : 380

G : 2

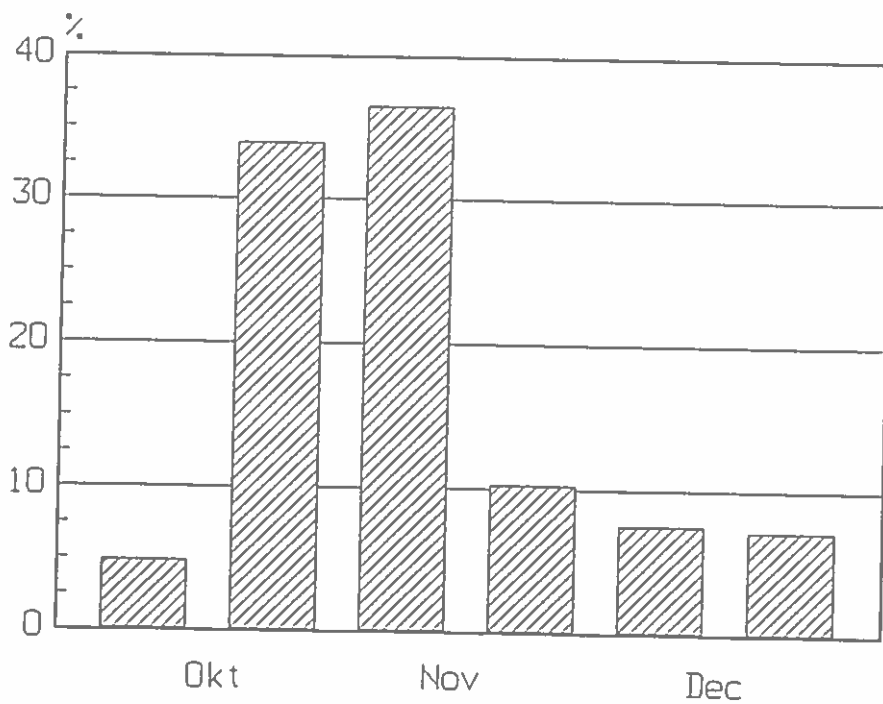
S : 2,5

Langt de fleste skovsnepper blev skudt i Vestjylland og Thy, mens der kun fra enkelte steder i resten af landet indsendtes et større antal vinger (Fig. 48).

Omkring 20. oktober og igen i de første dage af november var der efter den tidsmæssige fordeling at dømme pæne sneppefald i de vestlige egne af Jylland. Efterårstrækket kulminerede i sidste halvdel af oktober og første halvdel af november (Fig. 49). Endnu i december blev der nedlagt en del snepper på grund af det milde efterår, der fik mange fugle til at blive længere i Danmark.

Fig. 48.
Geografisk fordeling af 537 vinger fra skovsnepper, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
The geographical distribution of 537 wings from Woodcocks bagged during the hunting season 1990.

Fig. 49.
Tidsmæssig fordeling af vinger fra skovsnepper, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990.
The temporal distribution of wings from Woodcocks bagged during the hunting season 1990.

3.5 Måger - Gulls

3.5.1 Sølvmåge (*Larus argentatus*) Herring Gull

N : 311

E : 113

F : 198

Antallet af vinger fra sølvmåger faldt med 181 i forhold til den foregående jagtsæson. Aldersfordelingen viste, at 198 (64%) stammede fra ungfugle. Af de resterende 113 vinger var 65 fra fugle, der var 1½ år, 9 var 2½ år, 10 var 3½ år og 29 var 4½ år eller ældre. Andelen af ungfugle lå på samme niveau som i 1989/90. Sølvmågevingerne udgjorde 32% af de indsendte mågevinger, hvilket var noget under de forrige års gennemsnit på 39% (Tabel 2).

Den geografiske fordeling viser en noget spredt og ujævn fordeling med de fleste vinger fra Københavnsområdet, den vestlige del af Limfjorden, den sydlige del af Lillebælt, Als og det Sydfynske Øhav (Fig. 50).

Den tidsmæssige fordeling viser, at der indkom flest vinger fra oktober (30%) og færrest fra december (6%) (Fig. 51).

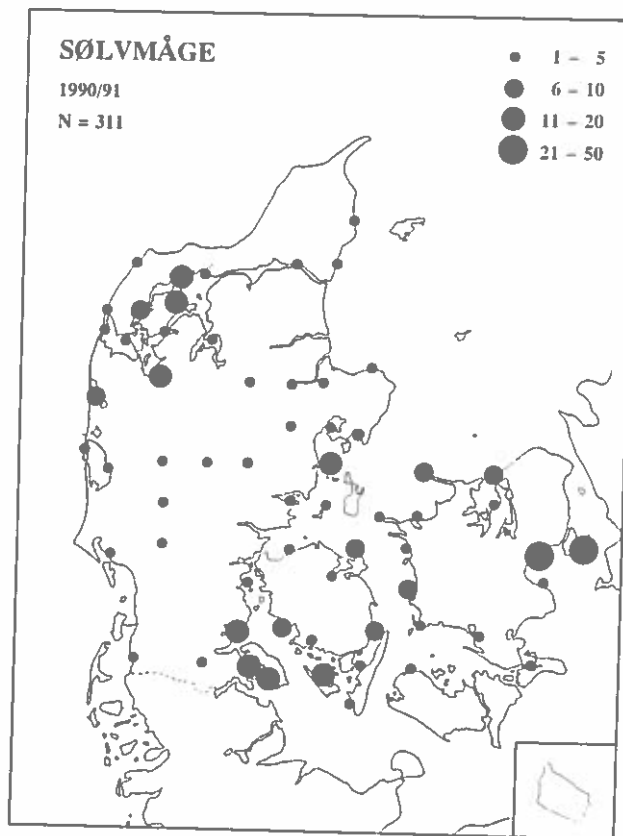
Den månedsvise sammensætning af mågeudbyttet viste, at sølvmågen i alle jagtsæsonens måneder, bortset fra september, var den hyppigst nedlagte mågeart (Fig. 52). Dens andel varierede i de enkelte måneder mellem 16% og 55%.

Tabel 2.

Artsvis fordeling af indsendte mågevinger fra jagtsæsonerne 1985/86 - 1990/91. Tallene i parentes angiver procentandele.

Species composition of gull wings from the hunting seasons 1985/86 - 1990/91. Figures in brackets indicate percent of the total number of wings received.

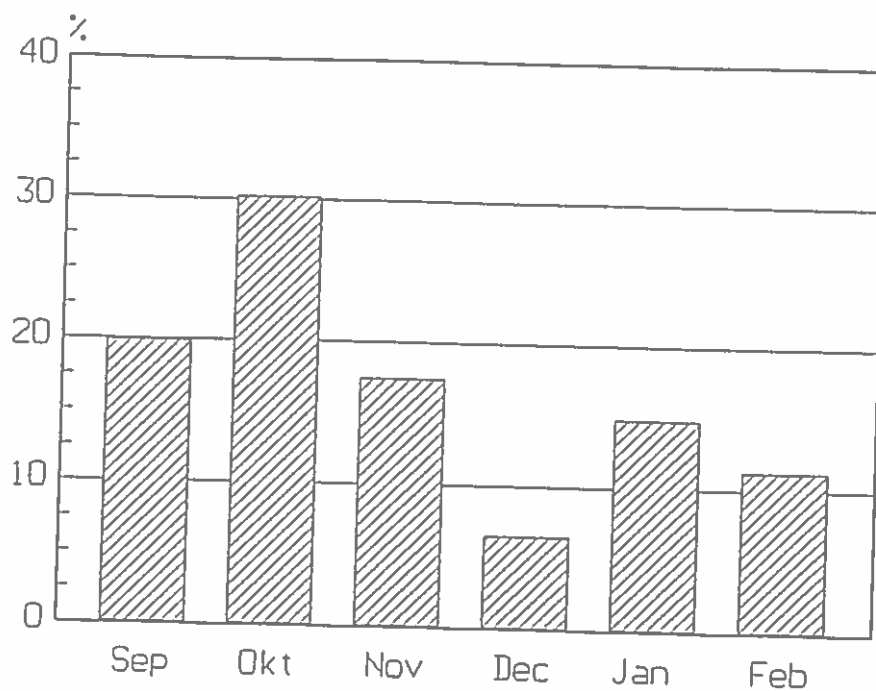
Jagtsæson	Sølvmåge	Hættemåge	Stormmåge	Svartbag	Sildemåge
1985/86	420 (49)	179 (21)	199 (23)	59 (7)	1 (0,1)
1986/87	387 (33)	386 (33)	330 (28)	69 (6)	8 (0,7)
1987/88	481 (37)	266 (20)	411 (31)	144 (11)	15 (1,1)
1988/89	363 (34)	263 (25)	327 (31)	95 (9)	7 (0,7)
1989/90	492 (42)	284 (25)	283 (24)	93 (8)	7 (0,6)
1991/91	311 (32)	320 (33)	268 (28)	60 (6)	5 (0,5)
Gennemsnit %	38	26	27	8	0,6

Fig. 50.

Geografisk fordeling af 311 vinger fra sølvmåger, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

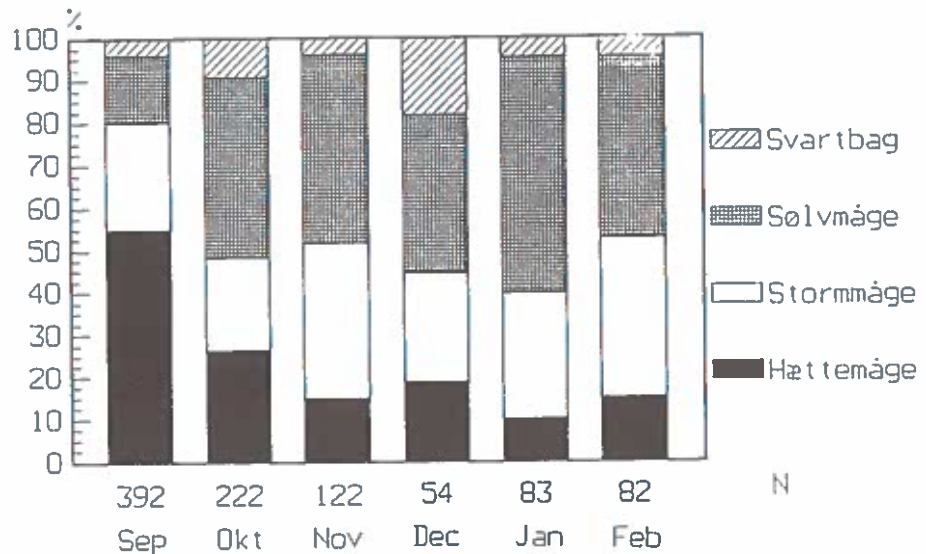
The geographical distribution of 311 wings from Herring Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 51.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra sølvmåger, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The temporal distribution of wings from Herring Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 52.
 Artssammensætning af indsendte mågevinger fra jagtsæsonen 1990/91.
 Species composition of wings from gulls bagged during the hunting season 1990/91.

3.5.2 Hættemåge (*Larus ridibundus*) Black-headed Gull

N : 320

Der indkom i alt 320 hættemågevinger, hvilket var en stigning på 36 i forhold til året før. Andelen af ungfugle udgjorde 70%, det samme som i 1989/90.

E : 95

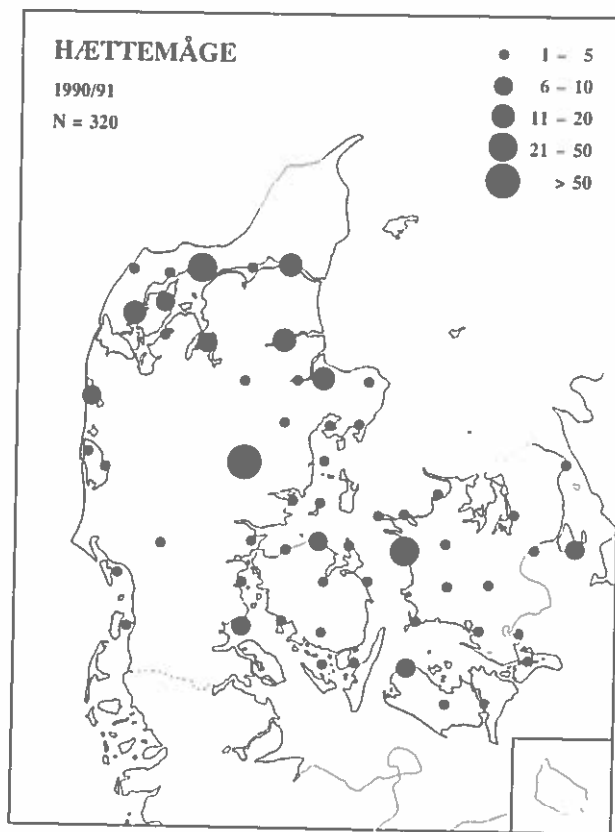
F : 225

Den geografiske fordeling af de indsendte vinger viste en noget uensartet fordeling med flest fra Limfjordsegnen, Randers og Mariager fjorde, en indlandslokalitet i Midtjylland og en lokalitet på Vestsjælland (Fig. 53).

Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at to tredjedele af vingerne stammede fra fugle, der blev skudt i september. Fra månederne november-februar blev der kun indsendt få hættemågevinger (Fig. 54).

I september måned udgjorde hættemågen 55% af det samlede mågeudbytte, mens det i de efterfølgende måneder svingede mellem 10% og 26% (Fig. 52). Samlet androg vinger fra hættemåger 33% af alle mågevinger, hvilket var noget mere end de foregående års gennemsnit, der lå på 25% (Tabel 2).

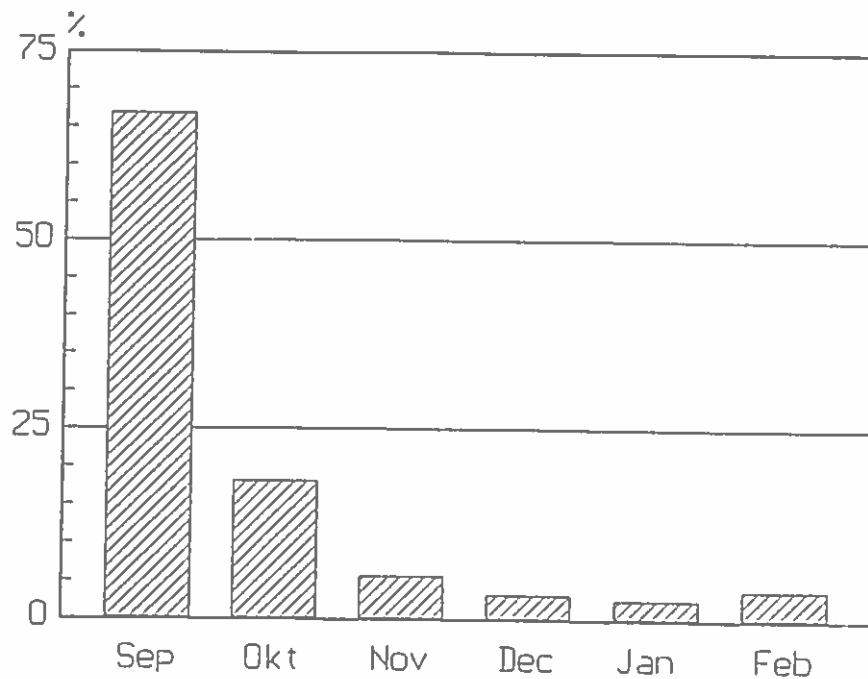

Fig. 53.

Geografisk fordeling af 320 vinger fra hættemåger, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The geographical distribution of 320 wings from Black-headed Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 54.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra hættemåger, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The temporal distribution of wings from Black-headed Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

3.5.3 Stormmåge (*Larus canus*) Common Gull

N : 268

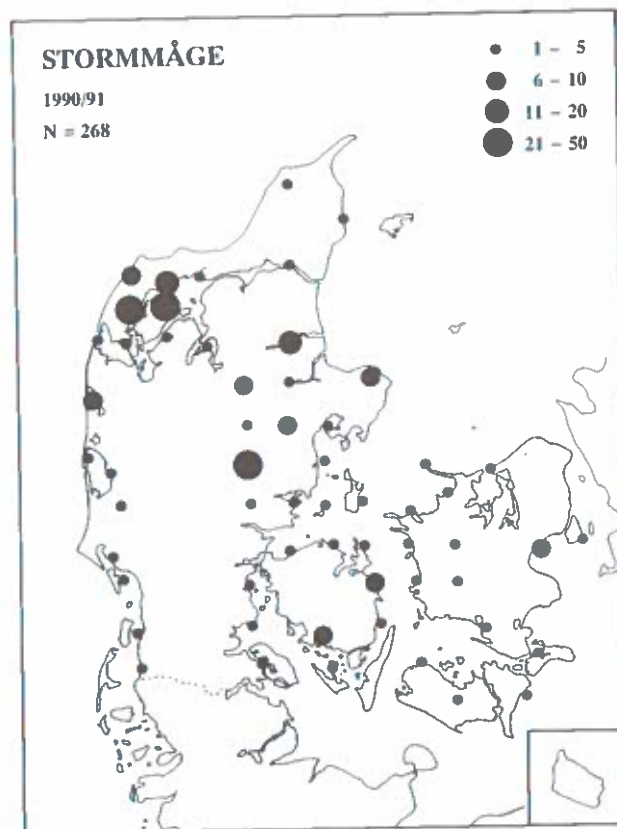
E : 101

F : 167

Antallet af indsendte vinger fra stormmåger var 15 lavere end i den foregående sæson. Der var 167 (62%) vinger fra ungfugle, 37 fra fugle, der var 1½ år og 64 fra fugle, der var 2½ år eller ældre. Stormmågen udgjorde 28% af det samlede mågeudbytte, hvilket var som gennemsnittet af de foregående år (Tabel 2). I det månedsvise mågeudbytte varierede stormmågens andel mellem 22% og 38% (Fig. 52).

Den geografiske fordeling viste en uensartet fordeling med flest vinger fra den vestlige del af Limfjorden og en indlandslokalitet i Midtjylland (Fig. 55).

Af den tidsmæssige fordeling fremgår, at 38% af stormmågevingerne stammede fra fugle nedlagt i september måned. Færrest (6%) blev nedlagt i december (Fig. 56).

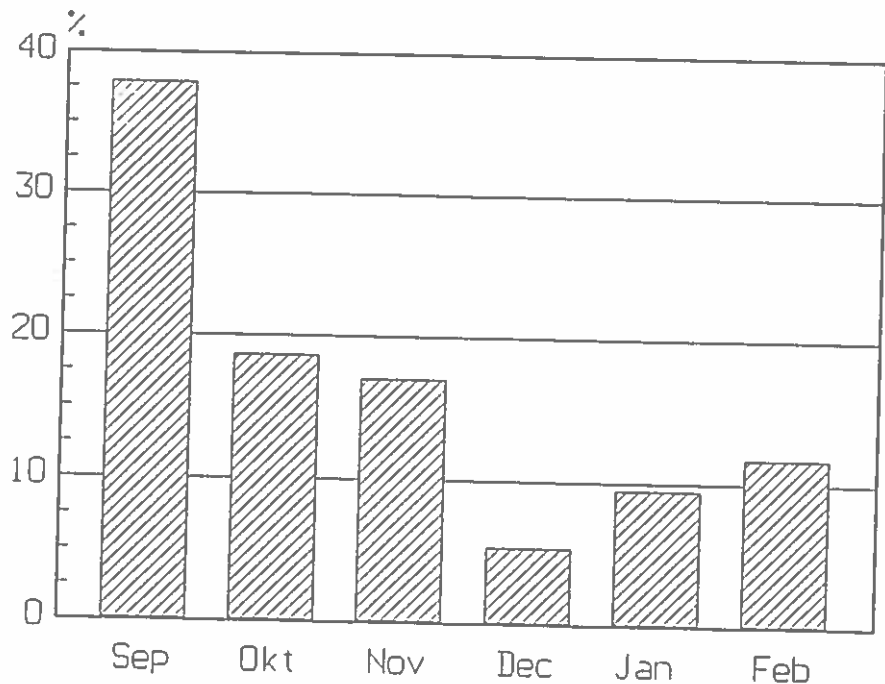

Fig. 55.

Geografisk fordeling af 268 vinger fra stormmåger, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The geographical distribution of 268 wings from Common Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 56.

Tidsmæssig fordeling af vinger fra stormmåger, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.

The temporal distribution of wings from Common Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

3.5.4 Svartbag (*Larus marinus*) Great Black-backed Gull

N : 60
E : 12
F : 48

Antallet af indsendte vinger fra skudte svartbage faldt fra 93 i 1989/90 til 60 i 1990/91. Af de 12 gamle fugle var 5 1½ år og 7 3½ år eller ældre. Svartbagen udgjorde 6% af det samlede mågeudbytte, hvilket var lidt lavere end gennemsnittet (8%) af de foregående år (Tabel 2). I det månedsvise mågeudbytte varierede svartbagens andel mellem 4% og 19% (Fig. 52).

Svartbagene blev nedlagt i kystnære områder i landets forskellige egne med en lille overvægt i det københavnske område (Fig. 57).

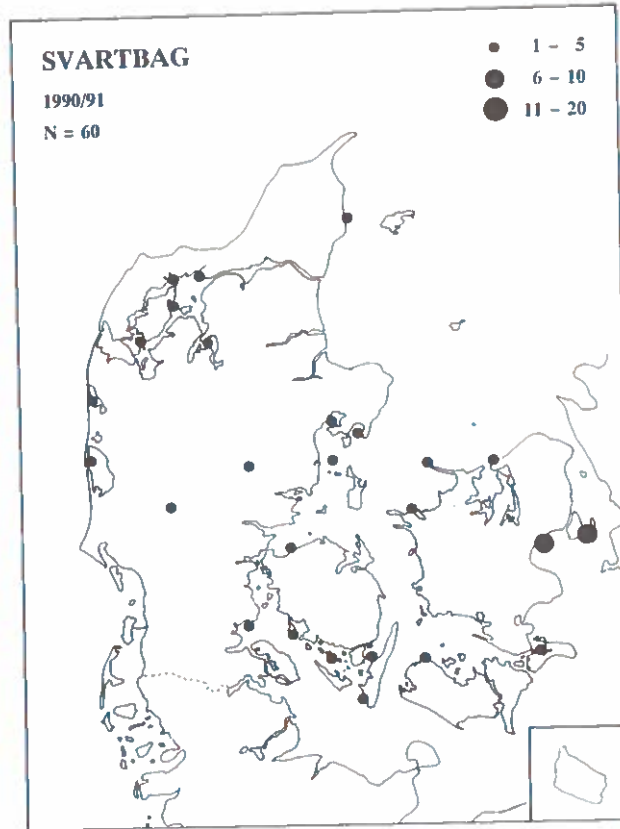
De fleste vinger stammede fra fugle, der var skudt i september og oktober (Fig. 58).

3.5.5 Sildemåge (*Larus fuscus*) Lesser Black-backed Gull

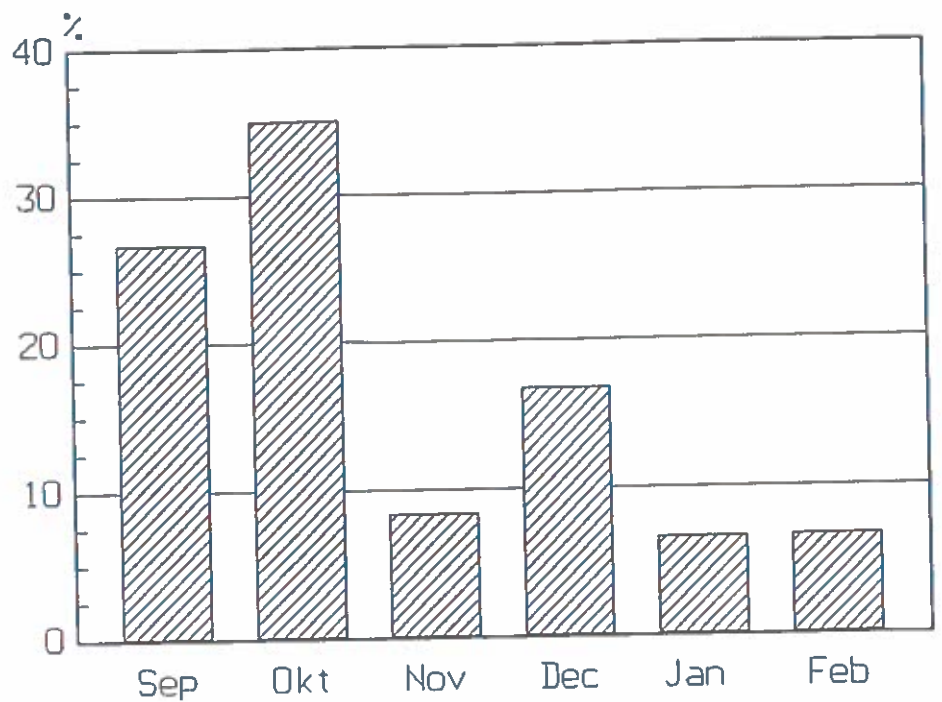
N : 5
F : 5

Sildemågens jagtlige betydning er helt underordnet, dels fordi den optræder fåtalligt, dels fordi dens efterårstræk ligger så tidligt, at der kun er ganske få tilbage i Danmark, når jagten begynder 1. september.

Fra jagtsæsonen 1990/91 indsendtes der 5 vinger, som alle var fra ungfugle.

Fig. 57.
 Geografisk fordeling af 60 vinger fra svartbage, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
 The geographical distribution of 60 wings from Great Black-backed Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

Fig. 58.
 Tidsmæssig fordeling af vinger fra svartbage, der er nedlagt i jagtsæsonen 1990/91.
 The temporal distribution of wings from Great Black-backed Gulls bagged during the hunting season 1990/91.

4 Referencer

- Clausager, I. (1987): Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1986/87 i Danmark. Wingsurvey from the Hunting Season 1986/87 in Denmark. 31 p. - Rapport nr. 13 fra Vildtbiologisk Station. Landbrugsministeriets Vildtforvaltning.
- Clausager, I. (1988): Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1987/88 i Danmark. Wingsurvey from the Hunting Season 1987/88 in Denmark. 32 p. - Rapport fra Vildtbiologisk Station. Landbrugsministeriets Vildtforvaltning.
- Clausager, I. (1989): Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1988/89 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1988/89 in Denmark. 39 p. - Rapport fra Vildtbiologisk Station. Landbrugsministeriets Vildtforvaltning.
- Clausager, I. (1990): Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1989/90 i Danmark. Wing Survey from the Hunting Season 1989/90 in Denmark. 39 p. - Rapport fra DMU, nr. 1. Miljøministeriet. Danmarks Miljøundersøgelser. Afd. for Flora- og Faunaøkologi, Kalø.

Danmarks Miljøundersøgelser

Danmarks Miljøundersøgelser - DMU - er en forskningsinstitution i Miljøministeriet. DMU's opgaver omfatter forskning, overvågning og faglig rådgivning om miljø og natur. DMU's arbejdsområder er vigtige for Miljøministeriets administrative arbejde.

Henvendelser kan rettes til:

Danmarks Miljøundersøgelser	<i>Direktion og Sekretariat</i>
Postboks 358	<i>Forsknings- og Udviklingssekretariat</i>
Frederiksborgvej 399	<i>Afd. for Forureningskilder og Luftforurening</i>
4000 Roskilde	<i>Afd. for Havmiljø og Mikrobiologi</i>
	<i>Afd. for Miljøkemi</i>
	<i>Afd. for Systemanalyse</i>
Tlf. 46 30 12 00	
Fax 46 30 11 14	

Danmarks Miljøundersøgelser	<i>Afd. for Ferskvandsøkologi</i>
Postboks 314	<i>Afd. for Terrestrisk Økologi</i>
Vejlsøvej 25	
8600 Silkeborg	

Tlf. 89 20 14 00.
Fax 89 20 14 14.

Danmarks Miljøundersøgelser	<i>Afd. for Flora- og Faunaøkologi</i>
Grenåvej 12, Kalø	
8410 Rønde	

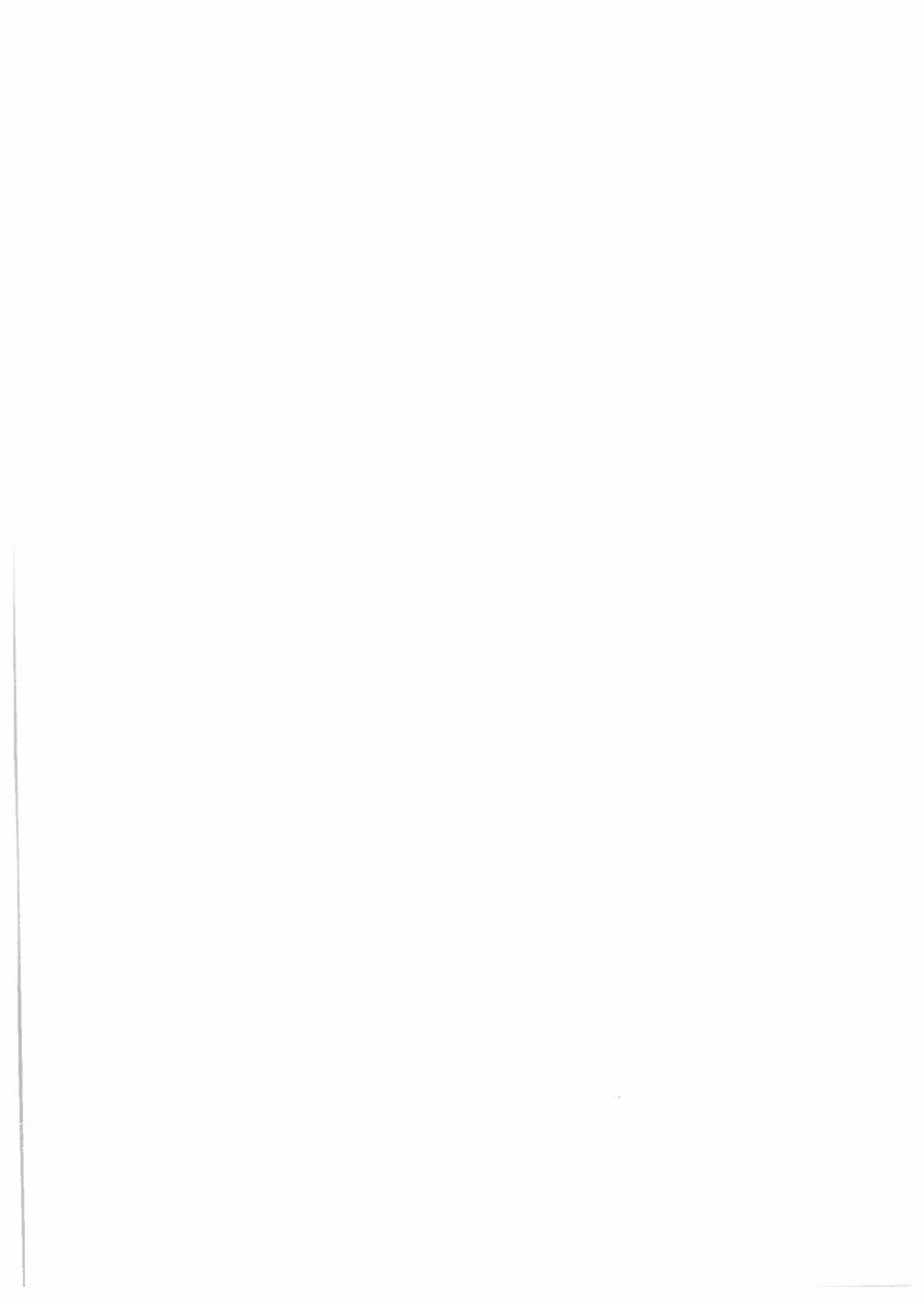
Tlf. 89 20 14 00.
Fax 89 20 15 14.

Publikationer:

DMU udgiver: faglige rapporter, tekniske anvisninger, særtryk af videnskabelige og faglige artikler, Danish Review of Game Biology samt årsberetninger.

I årsberetningen findes en oversigt over det pågældende års publikationer. Årsberetning samt en opdateret oversigt over årets publikationer fås ved henvendelse til telefon: 46 30 12 00.

Vingeiðsamlng frá jagtsæsonen 1990/91 í Danmark

ISBN 87-7772-036-9
ISSN 0905-815X

